

bb 40. hazaérkezett az algériában járt magyar küldöttség

t hí/sze szb

1962. november 4.

vasárnap este hazaérkezett az algériai demokratikus és népi köztársaságból az a magyar küldöttség, amely brutyó jánosnak, az elnöki tanács tagjának vezetésével résztvett az algériai nemzeti ünneppel kapcsolatos rendezvényeken. a delegációt a ferihegyi repülőtéren az elnöki tanács, a kormány, a szot és a magyar ifjúság országos tanácsának képviselői fogadták. /mti/

--

- v é g e -

20.10 pe

- 20 -

MTI

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fiume utca 6-7. Telefon: 180-400, 350-500

A szerkesztését és kiadását a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1962. november 5.

bb. 1. 400 000 millió tonna szénnek megfelelő hő van a legfelső ezerméteres földrétegben

1/tz/rj vg

1962. november 5.

nemrégiben hozta nyilvánosságra számításait dr. szebényi lajos kandidátus, a magyar állami földtani intézet osztályvezetője arról a földalatti hőmennyiségről, amelynek többek között hévizeinek melegét is köszönhetjük.

a tanulmány kétféle hővel számol. az egyik a föld belsejéből állandóan felfelé áramló hő, amely - az ország egész területére vonatkoztatva - másodpercenként kerekén egymillió kalóriának felel meg. mivel jelenleg összes kutjaink, forrásaink és a bányavizek együttesen másodpercenként mintegy 280 millió kalóriának megfelelő hőt hoznak felszínre, ma annak a „hőáramnak”, országosan átlag csak 28 százalékát hasznosítjuk. ez a hőkitermelés „azonban földrajzilag nem oszlik el egyenletesen. vannak az országban területek, ahol az arány csak néhány százalék, de a főváros környékén, a dunántúli középhegységben és a Bükk egyes részein máris legalább kétszerannyi meleget hozunk fel, mint amennyit a hőáram pótolni tud.

az ilyen „tulterhelt”, területeken tehát már a másik hőmennyiséget is „megcsapoljuk”, ez pedig a földkéregben valószínűleg évmilliókkal ezelőtt felhalmozódott és ott tárolt hőkészlet. dr. szebényi lajos számításai szerint a felső egykilométeres réteg, ahonnan hévizeink legnagyobb része kapja a meleget, nálunk körülbelül 970 millió kalóriával több hőt tárol, mint általában a világ más hasonló nagyságu területei alatt. jól érzékelteti ezt a mennyiséget az, hogy csak ennek a többletnek az előállításához 194 000 millió tonna 5 000 kalóriás szenet kellene elégetnünk. az ebben a rétegben tárolt egész hőmennyiség pedig ennek körülbelül kétszerese: mintegy 400 000 millió tonna szén kalóriájával egyenértékű.

hogy összesen mekkora hőmennyiség van az alattunk levő, körülbelül 20 kilométer vastag földkéregben, azt pontosan nem tudjuk, hiszen a mélyebb rétegek hőviszonyait még nem ismerjük eléggé. mindenesetre tény, hogy hazánk területe alatt szinte felmérhetetlenül nagy hőkészlet van, de meggondolatlanul nem élhetünk vele, mert ez - a hőárammal ellentétben - egyszeri „hozománya”, földünknek, s ezen hőkészlet pótlására nem igen számíthatunk. /mti/

--

-1-

bb. 2. kilenc hónapi szabadságvesztés egy nótorius csalónak.

1/bc/rj sr

1962. november 5.

dobos erzsébetet két alkalommal rövidebb tartamu felfüggesztett szabadságvesztésre ítélték munkahelyén elkövetett csalásért. a nevelő célu büntetéssel mitsem törődve, a próbaidő alatt újabb hasonló büncselekményt követett el munkahelyén, a rico kötszerműveknél, ahol gépirónóként dolgozott. a vállalat egyik dolgozójának azt ígérte, hogy ismeretesege révén tranzisztoros rádiót szerez neki, s ezen a címen nagyobb összeget csalt ki tőle.

a központi kerületi bíróság 9 hónapi szabadságvesztésre ítélte dobos erzsébetet, s elrendelte az ellene korábban hozott négy, illetve három hónapi felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtását.
/mti/

--

bb 3. siker könyvek - színes könyvek - a gondolat kiadó új vállalkozásai

i v/gk-lm sr

1962. november 5.

új sorozatokat indít a gondolat könyvkiadó a közeljövőben. az egyik, az ugynevezett siker könyvek sorozat - már teljesen elfogyott vagy alig kapható ismeretterjesztő munkákat tartalmaz majd olcsó kiadásban. a sorozatban - amelynek kötetei mintegy 30.000 példányban, 6-12 forintos áron kerülnek forgalomba - évente előreláthatólag hat mű jelenik meg. még az idén napvilágot lát az első két kötet: a kis magyar irodalomtörténet és a madame curie-ről írt életrajz.

a másik vállalkozás a színes könyvek sorozat, amellyel a kiadó új műfajt kíván megszerettetni az olvasókkal. a kötetek 8-10 kiadói iv terjedelmű, nagyalaku, sok színes rajzzal és fényképpel illusztrált képeskönyvek lesznek, amelyekben a szöveg mindössze a terjedelem egyharmadát alkotja. ezeket a könyveket elsősorban olyan olvasóknak szánják, akik magasabb színvonalon megírt ismeretterjesztő műveket nemigen olvasnának el, azonban az érdeklődés már felébredt bennük az ilyen jellegű témák iránt. a színes könyvek tehát „bevezetést”, jelentenek majd, az ismeretterjesztő művek olvasásához és ujszerű tipográfiájuk, sok színes képük, változatos tematikájuk révén szórakoztatva, tanítanak. a sorozat terveiből néhány izelítő: harc a másodpercekért címmel a közlekedéstechnika legújabb vívmányairól jelenik meg könyv. öveges józsef mese az atomról című munkája azokat is megtanítja az atomfizika ismereteire, akik ma még nem értik. a társadalomtudomány iránt érdeklődők olvassák majd el a barlanglakástól a panel-építkezésig című könyvet, amely a lakóhely és az otthon fejlődését igyekszik bemutatni. megjelenik majd „képeskönyv”, a technika történetéről, a pénz önéletrajzáról, a mesterségek, a zene történetéről és az írás fejlődéséről is. /mti/

--

- 2 -

bb 4. mozigépész egyetemisták szegeden - falusi népművelési munkára mennek a télen a tanárszakos hallgatók

vid fm/tné-lm fm

1962. november 5.

a szegedi józsef attila tudományegyetem tanárszakos hallgatói közül az idén többszázan vesznek részt az általános műveltség növelését és gyakorlati ismeretek szerzését célzó különféle előadássorozatokon, tanfolyamokon. a színház-, film-, és a zenetudományi előadásokon, amelyeket két- három órás viták is követnek, rendszeresen kétszázötvenen - háromszázon bővítik ismereteiket. csaknem száz azoknak a száma, akik fakultív tárgyként népműveléssel is foglalkoznak. ezek a hallgatók a könyvtárak, a művelődési házak életét tanulmányozzák, s a télen tiztíz napos falusi gyakorlatokon vesznek majd részt. ez alkalommal nemcsak népművelési kérdésekkel foglalkoznak majd, hanem segítséget nyújtanak a községi és termelőszövetkezeti kiszervezettek megerősítéséhez is. a népműveléssel ismerkedő hallgatók speciális képzéséhez hozzátartozik, hogy megtanítják őket a filmvetítőgépek kezelésére, s így valamennyien mozigépész szakmunkás vizsgát tehetnek. tanulmányok befejezése után mint sokoldaluan képzett fiatal pedagógusok jelentősen segíthetik majd a községekben a népművelési munka fellendítését.

a szegedi egyetemről kikerülő nevelők jórésze a politechnikai foglalkozások vezetésére is alkalmas lesz. ugyanis esti tanfolyamokon mintegy háromszázan vesznek részt a szabas-varrás, a rádió-villanszerelő és motorszerelő tanfolyamokon. csaknem százan a gépkocsivezetésben is jártasságot szereznek az egyetemi szakörön. /mti/

--

bb 5. a május 1 ruhagyár 58 000 női télikabátot küld az üzletekbe - több olcsó divatos szövetet használt fel, csökkent a kabátok átlagára

i sz/tm-lm vg

1962. november 5.

a május 1 ruhagyár ebben az idényben 58 000 női télikabátot küld az üzletekbe, s ebből 35 000 szőrmés. a serdülő lányoknak szán 20 000 melegkabátból 15 000-ret diszítették szőrmével. ezen kívül a fiatal lányoknak az idén először kosztümöket is varrtak. a divatos női télikabátok többsége hátul egyenesvonalu, elől pedig derékhoz simuló, szűkített. a gallért gyakran szövet, vagy szőrmesál helyettesíti. az idén jóval nagyobb volt a szövetválaszték, drapp, szürke, zöld, lila, barna, egyszínű és ugynevezett flüros, csillámló szálal átszőtt, valamint nagykockás kelmét dolgoztak fel. megoldották a nagykockás szövetek gazdaságos szabását. az idei divat sztárjának éppen egy ujszerű bukkléfonallal átszőtt, nagykockás kabát ígérkezik. az új divatszövetek nem túl drágák, s ennek köszönhető, hogy a gyárban készült kabátok átlagára a tavalyi 953 forintról 923 forintra csökkent.

a férfiak - igaz, hogy többnyire csak a fiatalabb korosztály télen is átmenetikabátot visel begombolható béléssel. ezt mutatja a kereskedelem idei rendelése is. a május 1 ruhagyár az elmúlt évnegyedben kétszer annyi felöltőt készített, mint amennyi télikabáttra kapott megrendelést.
/folyt. köv./

- 3 -

le

bb 5. /a május 1. ruhagyár....folyt./-lm

a május 1. ruhagyár munkatermeiben - ha csuapán a gyártmányokat tekintjük - rövidesen befejeződik a tél, mert hamarosan rozzálátnak a tavaszikabátok, a könnyű felöltők gyártásához./mti/

bb 6. szelektív vegyszerrel jobb ízű a savanyított káposzta

i ie-lm ká

1962. november 5.

a zöldség-feldolgozó és tartósító üzemekben megkezdődött a káposzta-szezon. a minőség javítására és a munka egyszerűsítésére a savanyításnál az idén széleskörűen alkalmazzák a kertészeti főiskola technológiai tanszékén kidolgozott új módszert. a káposztát olyan szelektív vegyszerrel kezelik, ami a savanyodást előidéző baktériumokra nem hat, de az élesztő - és penészgombákat elpusztítja, így megakadályozza a káros erjedési folyamatot. ennek volt a terméke a savanyodó káposzta tetején keletkező hab, amit rendszeresen le kellett szedni, erre a munkára ezentúl nem lesz szükség. a vegyszeres kezelés, a káros/meggátlása kiküszöböli a kellemetlen vajsav-szagot, tehát javítja a savanyúkáposzta ízét, minőségét./mti/ *1. csejeds*

bb 9. korszerűsítik a győri öntőde és kovácsoló gyárat

vid szf/te-lm mg

1962. november 5.

az építésügyi minisztérium győri tervezővállalata több ipari üzem bővítését készíti elő. megkezdtek a győri öntőde és kovácsoló gyár korszerűsítésének tervezését. új épületrészeket emelnek és a korszerű technológiának megfelelő gépeket szereznek be. az új homokelőkészítőben a munkát és a szállítást is gépesítik. az öntvénytisztítást szintén gépek segítik. bővítik az olvasztóteret és a ma még fáradságos adagolást is gépek látják majd el. az acélöntőde termelése a mostaninak a négyszeresére emelkedik, ami lehetővé teszi, hogy több alkatrészrel láthassák el a hazai autóipart. irodaház, öltözők, mosdók, raktárak építése van még a korszerűsítési programban. az építkezéseket a jövő év nyarán kezdik el./mti/

bb 7. ahol fél mikron a legnagyobb eltérés - napirenden a különleges pontosságú szerszámgépek gyártása - készül a finomműszerészesztergapad első sorozata

i sl/tr-lm vg

1962. november 5.

nemrég kerültek ki a nyomdából a prospektusok, amelyek a magyar ipar számára új fogalommal, a különleges pontosságú szerszámgépek címszóval ismertetik meg a szakmai közvéleményt. szerszámgépeink pontosság szempontjából évek óta megfelelnek a nemzetközi szabványoknak, most azonban néhány gyárunk külön szabványt dolgozott ki, amely minden eddiginél szigorubb, nagyobb pontosságot követel.

a kőbányai, a csepeli, az esztergomi és a budapesti szerszámgépgyárak már rövidesen előállítanak olyan esztergamaró-, fűrő- és köszörűgépeket, amelyek a legkényesebb finommechanikai cikkek gyártására is alkalmasak. a legfontosabb követelmény, hogy a gépek alkatrészei teljes pontossággal illeszkedjenek egymáshoz, a főrső, az esztergaágy-vezetékek és egyéb alkatrészek méretei fél mikronnál nagyobb mértékben ne térjenek el az előírástól. ilyen nagy pontosság előéréséhez még a porszem berágódásá ellen is védeni kell a gépet.

a legnagyobb eredményt a kőbányai szerszámgépgyár érte el. itt máris készül az ekm-200-as típusú, különleges pontosságú finomműszerészeszterga első kisebb sorozata. jövőre már ötvenet gyártanak belőle hazai és külföldi rendelőknek. a gyár korszerűsítési munkaeszközeit és a munka körülményeit is, ami elengedhetetlen az újfajta gépek gyártásához, munkába állították precíziós köszörűgépeiket, új horizontálgépeik rövidesen megérkeznek, sőt porelszívó és légkondicionáló berendezéseket is felszerelnek, hogy a hő ingadozása, vagy a por ne veszélyeztesse a készülő gépek pontosságát. új berendezéseinek segítségével a gyár jövőre a nagyfontosságú gépcsalád másik tagjának, az egm típusú finommechanikai esztergapadnak a gyártását is megkezdte. a gép rendkívül nagy, percenkinti négyezres fordulatszámra szükségessé teszi, hogy az újfajta esztergapadot gyémántkessel szereljék fel.

az esztergomi szerszámgépgyárban a nagy pontosságú marógépek, a budapesti szerszámgépgyárban a különleges köszörűgépek gyártását oldották meg. a csepeli szerszámgépgyárban a precíziós fogazógép és olyan fűrőgép gyártását készítik elő, amelynek pontosságát optikai műszerek ellenőrzik.

/folyt. köv./

7.59/ szb

-5-

bb 5. /a május 1. ruhagyár....folyt./-lm

a május 1. ruhagyár munkatermeiben - ha csuapán a gyártmányokat tekintjük - rövidesen befejeződik a tél, mert hamarosan hozzálátunk a tavaszikabátok, a könnyű felöltők gyártásához./mti/

bb 6. szelektív vegyszerrel jobb ízű a savanyított káposzta

i ie-lm ká

1962. november 5.

a zöldség-feldolgozó és tartósító üzemekben megkezdődött a káposzta-szezon. a minőség javítására és a munka egyszerűsítésére a savanyításnál az idén széleskörűen alkalmazzák a kertészeti főiskola technológiai tanszékén kidolgozott új módszert. a káposztát olyan szelektív vegyszerrel kezelik, ami a savanyodást előidéző baktériumokra nem hat, de az élesztő- és penészgombákat elpusztítja, így megakadályozza a káros erjedési folyamatot. ennek volt a terméke a savanyodó káposzta tetején keletkező hab, amit rendszeresen le kellett szedni. erre a munkára ezentúl nem lesz szükség, a vegyszeres kezelés, a káros/meggátlása kiküszöböli a kellemetlen vajsav-szagot, tehát javítja a savanyúkáposzta ízét, minőségét./mti/ *1. erjedés*

bb 9. korszerűsítik a győri öntőde és kovácsoló gyárat

vid szf/te-lm mg

1962. november 5.

az építésügyi minisztérium győri tervezővállalata több ipari üzem bővítését készíti elő. megkezdtek a győri öntőde és kovácsoló gyár korszerűsítésének tervezését. új épületrészeket emelnek és a korszerű technológiának megfelelő gépeket szereznek be. az új homokelőkészítőben a munkát és a szállítást is gépesítik. az öntvénytisztítást szintén gépek segítik. bővítik az olvasztóteret és a ma még fáradságos adagolást is gépek látják majd el. az acélöntőde termelése a mostaninak a négyszeresére emelkedik, ami lehetővé teszi, hogy több alkatrészrel láthassák el a hazai autóipart. irodaház, öltözők, mosdók, raktárak építése van még a korszerűsítési programban. az építkezéseket a jövő év nyarán kezdik el./mti/

bb 7. ahol fél mikron a legnagyobb eltérés - napirenden a különleges pontosságú szerszámgépek gyártása - készül a finomműszerészesztergapad első sorozata

i sl/tr-lm vg

1962. november 5.

nemrég kerültek ki a nyomdából a prospektusok, amelyek a magyar ipar számára új fogalommal, a különleges pontosságú szerszámgépek címszóval ismertetik meg a szakmai közvéleményt. szerszámgépeink pontosság szempontjából évek óta megfelelnek a nemzetközi szabványoknak, most azonban néhány gyárunk külön szabványt dolgozott ki, amely minden eddiginél szigorubb, nagyobb pontosságot követel.

a kőbányai, a csepeli, az esztergomi és a budapesti szerszámgépgyárak már rövidesen előállítanak olyan esztergamaró-, furó- és köszörűgépeket, amelyek a legkényesebb finommechanikai cikkek gyártására is alkalmasak. a legfontosabb követelmény, hogy a gépek alkatrészei teljes pontossággal illeszkedjenek egymáshoz, a főrsó, az esztergagágy-vezetékek és egyéb alkatrészek méretei fél mikronnál nagyobb mértékben ne térjenek el az előírástól. ilyen nagy pontosság előéréséhez még a porszem berágódása ellen is védeni kell a gépet.

a legnagyobb eredményt a kőbányai szerszámgépgyár érte el. itt máris készül az ekm-200-as típusú, különleges pontosságú finomműszerészeszterga első kisebb sorozata. jövőre már ötvenet gyártanak belőle hazai és külföldi rendelőknek. a gyár korszerűsítési munkaeszközeit és a munka körülményeit is, ami elengedhetetlen az újfajta gépek gyártásához, munkába állították precíziós köszörűgépeiket, új horizontálgépeik rövidesen megérkeznek, sőt porelszívó és légkondicionáló berendezéseket is felszerelnek, hogy a hőingadozása, vagy a por ne veszélyeztesse a készülő gépek pontosságát. új berendezéseinek segítségével a gyár jövőre a nagyfontosságú gépcsalád másik tagjának, az egm típusú finommechanikai esztergapadnak a gyártását is megkezdi. a gép rendkívül nagy, percenkénti négyezres fordulatszáma szükségessé teszi, hogy az újfajta esztergapadot gyémántkessel szereljék fel.

az esztergomi szerszámgépgyárban a nagy pontosságú marógépek, a budapesti szerszámgépgyárban a különleges köszörűgépek gyártását oldották meg. a csepeli szerszámgépgyárban a precíziós fogazógép és olyan furógép gyártását készítik elő, amelynek pontosságát optikai műszerek ellenőrzik.

/folyt. köv./

7.59/ szb

-5-

bb 7. /ahol fél...folyt./lm

a szerszámgépipar különleges termékei iránt igen nagy az érdeklődés, a kgst illetékes szekciója hazánktól várja az említett nagypontosságú szerszámgépek gyártásának megoldását. a gazdaságossági számítások szerint a világpiacra az új gépek 15-17 százalékkal magasabb áron kelnek el, mint a hagyományosak, valóságos értékük azonban ennél nagyobb, mert kiválóan alkalmasak a gazdaságos iparágak: a híradástechnikai, a finommechanikai és a műszeripar gyorsabbütemű fejlesztésére.
/mti/

.-

bb 8. a 2. ötéves tervidőszakában 30 autószerelőállomás épül - bekapcsolódnak a javítószolgálatba vegyesipari szövetkezetek, sőt gépállomások is - a korábbi 500-600 órától 250-300 órára csökkent a főjavítás ideje - januártól két műszakban javítanak debrecenben

i hbj/sze-lm ki

1962. november 5.

az autójavítóiparnak akad bőségesen problémája, s ez érthető is, hiszen csak egy esztendőben mintegy 12 000 magán-gépkocsival gyarapodott a gépkocsiipar, budapesten és vidéken a magánautótulajdonosok tízezrei kérnek szerviz- és gyorsjavítási szolgáltatást.

a kpm autóközlekedési igazgatóság, s az irányítása alá tartozó autófenntartó ipari tröszt, s vállalatai nehezen bírkóznak meg a reájuk zúdult nagy feladattal, váratlanul nagyok a tennivalók, hiszen a gépkocsik növekedése sok, előre alig ismert tényezőktől is függött, olyan beruházásokra viszont nem kerülhetett sor, amelyeknek szükségessége bizonytalan volt.

látva a mostani igényt, a kpm autóközlekedési igazgatósága nagy erőfeszítéseket tesz a szerviz- és gyorsjavítási hálózat bővítésére. az utóbbi időben már öt szerviz- és gyorsjavító-állomás épült, mégpedig gyöngyösön, dunaujvárosban, székesfehérváron, siófokon, nagykanizsán és például békéscsabán. a 2. ötéves tervidőszakában összesen harminc szervizállomás létesül, elsősorban ott, ahol az érdeklét városok, települések segítséget nyújtanak, megfelelő telket adnak, és nem kell földmunkákra, közművekre milliókat költeni.

a számítások szerint ha a mostanihoz hasonló ütemben növekszik a gépkocsiipar, még ez a hálózatbővítés - ami pedig nagyon költséges - sem lesz elegendő. ezért igyekezzenek más megoldást is találni.

/folyt.köv./

8.05/ szb

-6-

bb 8. /a 2. ötéves...folyt./-lm

az országban sokfelé akad olyan vegyesipari szövetkezet, amely nincs eléggé „leterhelve”, és dolgozói között akadnak a gépkocsiszereelésben jártasak. ezeknek szakmai tudását is felhasználják, az autóközlekedés az autójavításra alkalmas vegyesipari szövetkezeteket a mostani tervek szerint körülbelül harmincat - ellátja munkával, felszereléssel. az országban jó néhány olyan állami gépállomást is lehet találni, amelyekben az esztendő egyes hónapjaiban nincs elég munka. a gépek zömét télen javítják, nyáron viszont van szabad „szereelő kapacitás”, ezeket a gépállomásokat is bevonják a javítószolgáltatásba, s ez különösen a nagyobb városoktól távolieső autótulajdonosoknak jelent könnyebbséget. ideiglenes megoldásnak ezek is megfelelnek, az autóközlekedési szakemberek azonban tisztában vannak azzal, hogy a távlatok a javítószolgálat széleskörű decentralizálását követelik, az autójavítás nagyarányú fejlesztését.

az utóbbi években sokat fejlődtek az autójavító vállalatok. új gépeket kaptak az üzemszerek, s ami különösen jelentős, lényegesen szervezettebbé vált a munka. ma még nem beszélhetünk szalagszerű szerelésről, de bátor lépéseket tesz ez az iparág is ennek megteremtésére. öt évvel ezelőtt egy-egy főjavítás még 500-600 órát igényelt, ma pedig már a 250-300 órás főjavítás a gyakori. januártól kísérletképpen a 13-as - debreceni - autójavító vállalat áttér a kétműszakos javításra, s ha a kezdeményezés sikerrel jár, ezt a módszert másutt is bevezetik./mti/

.-

bb 10. 4710 darabból álló pénz- és éremgyűjteménnyel gazdagsodott a nagykanizsai múzeum

vid fm/tné-lm fm

1962. november 5.

a harmincas évek elején a városra hagyta pénz- és éremgyűjteményét egy nagykanizsai ügyvéd. három évtizeden át szekrényben őrizték az ügyvéd hagyatékát. a városi tanács végrehajtóbizottsága most úgy határozott, hogy a gyűjteményt a nagykanizsai thury györgy múzeumnak ajándékozza. a 4710 darabból álló gyűjteményben számos ritka példány látható./mti/

.-

8.11/ szb

-7-

bb 11. három év alatt husz százalékkal növekedett a műszaki dolgozók száma komárom megye üzemében

vid szf/te-lm me

1962. november 5.

komárom megye ipara jelentősen fejlődött a 7. pártkongresszus óta. a megye üzei az előírt évi 8 százalékos termelésnövekedést némileg túlteljesítették, azokban az iparágakban, ahol indokolt, ennél is nagyobb arányban növekedett a termelés. a tatabányai alumíniumkohó például 34, a komáromi kőolajipari vállalat 50 százalékkal ad több terméket mint 1959-ben.

a fejlődést több új, korszerű üzem mozdította elő, így például a szőnyi, évi egymillió tonna teljesítményű, új kőolajfeldolgozó, amely világviszonylatban is jól automatizált üzem. a nyergesujfalui eternit művek félautomata csőgyártója kétszer olyan termelékenységgel dolgozik, mint a régi csőgyártó gép.

az új létesítményeken kívül nagyban hozzájárultak a fejlődéshez a régi üzemekben bevezetett új technológiák, termelékenyebb eljárások, a fokozottabb gépesítés. a megye bányavidegein például számos, a helyi adottságoknak megfelelő bányagépet szerkesztettek, az idén már a szénnek 30 százalékát rakják fel géppel. ez megközelelti az országos csak az ötéves terv végére kitűzött célt. az almásfüzitői timföldgyárban olyan sok új technológiát alkalmaznak, például, hogy a legfontosabb mutatóban, a gazdaságos gőzfogyasztásban már elérték a világ-színvonalat. a nyergesujfalu viscosagyár mérnökeinek találmányával a danulonüzemben két új automataberendezéssel nyolc régi-fajtát pótolnak.

jól mutatja, milyen nagy a technológiai fejlődés, milyen sok munkafolyamat alakul át fizikai munkából egyre inkább szellemi munkává, hogy sokkal több műszaki szakember dolgozik az üzemekben. a megye állami iparában három év alatt hatszázötvennel, - vagyis 20 százalékkal - növekedett a műszakiak száma./mti/

bb 12. összegyűjtötték és könyvben ismertetik a borsodnádasdi bányászélet emlékeit

vid fm/tné-lm fm

1962. november 5.

a borsodnádasdi általános iskola és a vándorintézet fiataljai az elmúlt évben honismereti szakkört alakítottak. elhatározták, hogy összegyűjtik a község határában levő szénbánya kialakulására és fejlődésére vonatkozó emlékeket a régi bányászszokásokat, a fiatalok az öregek elbeszélése nyomán számos mondát, anekdotát és bányászszokást jegyeztek fel.

/folyt. köv./
8.20/n

-8-

le

bb 12. /összegyűjtötték...folyt./-lm

a gyűjtött anyagot nemcsik pál pedagógus, a honismereti szakkör vezetője feldolgozta. a tanulmányt a bányászszakszervezet „bányászélet borsodnádasdon”, címmel könyvalakban kiadta. a 93 oldalas, 18 fényképet tartalmazó könyv részletesen foglalkozik a munkásmozgalom helyi történetével./mti/

bb 13. vékony termőrétegben is megél az új tarlórépa

vid j/lm. ká

1962. november 5.

a nyugat-magyarországi lepusztult erdőtalajokon, az űrségi és a göcseji tájon, ahol kevés a termőtalaj és magasan helyezkedik el a vízátnemeresztő agyagréteg, szinte lehetetlen a cukor- és a takarmányrépa termesztése. a takarmányhiány megoldására a keszthelyi mezőgazdasági akadémia szentgyörgyvölgyi kísérleti telepén kitenyésztettek egy olyan másod-és tarlóvetésű répafajtát, amely a gyöke talajokon is megél és kiválóan hasznosítja az alpok közelségének köszönhető bő csapadékot. az „űrségi 12-es tarlórépa”, nemesítésénél a kutatók elsősorban arra törekedtek, hogy lapos és kerek alak legyen a növény. az új répafajta gömbölyű, inkább vízszintesen terjeszkedő testével a talaj felszínén ül, csak a kis karógyökereit ereszti a földre, s tapasztalatok szerint így is jól fejlődik. tenyészideje rövid: 8-12 hét alatt beérik. emellett, hogy kitűnően értékesíti a bő csapadékot, a szárazságot is tartósan bírja. rendszerint az augusztusi vetés is beérik, s a 7-8 fokos fagy sem okoz benne kárt./mti/

bb 14. törpevizmü, betonjárda, új házak vas megye egyik legnagyobb cigánytelepülésén

vid fm/n-lm fm

1962. november 5.

vas megyében több évre szóló terv készül a cigányok helyzetének javítására. több helyen már eddig is sikerült e téren eredményeket elérni. a megye egyik legnagyobb cigány-településén, ónodon a családfelek, az asszonyok, s a fiatalok is nagy számban vállaltak munkát az üzemekben, termelészövetkezetben, bányában. egy-két szobás, konyhás téglá- és vályogházakat építettek. több házban van új konyha- vagy hálószoobabutor. az iskolaköteles gyerekek rendszeresen járnak iskolába.

az egész település összképe rendezett. a lakosok saját erejükből betonjárdát építettek, fákat, virágokat ültettek házaik köré. az utóbbi években megoldódott a település vízellátása is./mti/

8.25/n

-9-

le

bb 15. fém helyett műanyag - hárommillió forint megtakarítás

vid szf/te-lm me

1962. november 5.

a budapesti csavarárugyár ongai részlegében két éve kezdtek meg a vasuti kocsik világítására, telepes rádiók működtetésére és számos más célra használt, különböző teljesítményű lugos akkumulátorok készítését. technológiai módosítások, a zárt rendszerű gyártás bevezetésének eredményeként az üzem termelése a két év előttihez viszonyítva az idén csaknem meg-háromszorozódott. ebben az évben már eddig több mint tízezer akkumulátor telepet bocsátottak a felhasználók rendelkezésére. a keresett árukból, amelyeknek több mint fele közvetett formában exportra kerül, az év végéig még további ötezer-hatezer darabot készítenek.

az akkumulátortelegek előállításának költségének csökkentésére az üzem három műszaki dolgozója, Leszih Lajos főmérnök, király károly üzemvezető és gurji tiber vegyész-mérnök tervei szerint igen jelentős és sokatigérő módosítást vezettek be. az akkumulátorteletet ugyanis eddig fémlémezből készült tokba, úgynevezett elemmedénybe helyezték, a fémtok meglehetősen sokba került és nem is a legbiztonságosabb. helyette most öntéssel polistírol-műanyagtokot készítettek. az első darabokat már kipróbálták. sokkal biztonságosabbak, kivitelük is tetszősebb, kevésbé zárlatveszélyesek és fele annyiba kerülnek, mint a fémtokok. a jövő évben rátérnek a műanyagtokok rendszeres gyártására. előzetes számítás szerint több mint hárommillió forintot takaríthatnak meg velük./mti/

--

bb 16. százezer hold öntözésére készülnek fel szolnok megyében

vid j-lm ká

1962. november 5.

az idén szolnok megye volt az ország egyik legaszályosabb körzete. a megyeében a múlt év október 1-től az év szeptember 30-ig alig hullott 300 milliméter csapadék, holott a fontosabb növényi kultúrák évi vízszükséglete meghaladja a 700 millimétert is. éppen ezért a mezőgazdasági nagyüzemek az idén minden eddiginél nagyobb területen több mint 96 000 holdon alkalmazták az öntözést. az ideai tapasztalatok alapján a megyei párttervezlet javaslatára a termelősövetkezetek és az állami gazdaságok jövőre 100 000 holdat szándékoznak öntözni.

a legnagyobb feladat e tekintetben a közép-tiszavidéki vízügyi igazgatóságra hárul, amely már most megkezdte a felkészülést. lehetséges ugyan, hogy a tavasz száraz lesz, és már korán meg kell kezdeni az öntözést. a szivattyutelepeket bevonatják, és a szolnoki központi műhelyben hozzáláttak a gépek javításához. a 273 kilométer hosszúságú öntöző főcsatornák karbantartásán és iszaplanításán több száz ember dolgozik. az igazgatóság 40 erőgéppel kunszentmárton, kőtelek és kisujszállás határában 1070 hold új öntözőtelepet építenek, ezek már a jövő tavasszal üzemelnek./mti/

8.30/n

--
-10 -

le

bb 17. új turbinakarbantartási módszer az inotai erőműben - csak két évenként lesz szükség nagyjavításra

vid szf/te-lm me

1962. november 5.

az inotai november 7. erőműben új turbinakarbantartási módszerre tértek át.

eddig minden évben 12 napig álltak a turbinák, míg a szerelők kijavították, kicserélték az elhasználódott, kopott alkatrészeket. a kongresszusi versenyben a műszaki vezetők és a gépegységek kezelőszemélyzete vállalata, hogy a nagyjavításra fordított időt jelentősen csökkentik. megvizsgálták azokat az alkatrészeket, amelyek eddig a legjobban rongálódtak, kiderítették, hogy a turbinalapátok túlságosan kilengenek forgás közben és a keletkező rezgés idő előtt hibákat okoz az értékes berendezésben. most új típusu, úgynevezett rezgéscsillapítókkal rögzítik valamennyi turbina lapátjait. ennek eredményeként a lapátok szilárdabban illeszkednek a tengelyre és a gyorsan forgó berendezés simán jár. az új módszer lehetővé teszi, hogy megváltoztassák a karbantartási munkák menetét. csak minden második évben kerül sor nagyjavításra, mert az alkatrészeket, turbinalapátokat nem veszi igénybe a folyamatos termelés.

a két évenként esedékes nagyjavításból is csak az egyik lesz 12 napos. a rákövetkező második évben csak hat napig tart a javítási munka és inkább csak ellenőrzésből áll, ennyire megjavította a gépek „kondícióját”, a hathatós új műszaki intézkedés. a kitűnően bevált új módszert már üzemszerűen alkalmazzák./mti/

--

bb 18- modern filmszínházzá alakítanak minden békés megyei mozit

vid fm/tné-lm fm

1962. november 5.

békés megyében hét éven belül minden mozit modern filmszínházzá alakítatnak a tanácsok és a megyei moziüzemi vállalat. jelenleg körülbelül 35 mozi vár korszerűsítésre. ezekből többet sztereomágneses hangberendezéssel látnak el, számosat szélesvásznúra építenek át, a keskenyfilmeket normálvetítésűre alakítják, javítják a filmszínházak akusztikáját, a látószöveget és a fényhatást, felújítják a nézőterek és az előcsarnokok berendezését.

az év végére már mintegy 20 szélesvásznú mozi működik a megyében. így például medgyesegyházán, kunágótán befejezik a mozi átépítését. dobozon november 6-án megnyílik a megye egyik legmodernebb szélesvásznú filmszínháza, dévaványán december végén adják át rendeltetésének az átépített mozit, okányban pedig a régi keskenyfilmből átalakított normál-filmszínház készül el az idén./mti/

8.35/n

--
-11 -

le

bb 19. teljesítette évi tervét nógrád több szocialista bányászbrigádja

vid szf/te-lm me

1962. november 5.

a nógrádi szénmedencében száznál több bányász munkacsapat vetélkedik a szocialista brigád címért, a majdnem másfélezer brigádtag kongresszusi versenyének elsősorban a szén fűtőértékének javítása és a termelés költségeinek csökkentése a célja.

noha a követelmények nagyok, a kongresszusi munkaversenyben egymást szárnyalják túl a brigádok, többen közülük már másodsorú várományosai a kitüntető címnek, a szorospataki bányában szabó lajos vájár 18 főnyi ifjusági brigádja az eddig eltelt tíz hónap átlagában mintegy öt százalékkal csökkentette a szén palatartalmát, esedékes tervét pedig 25 százalékkal túlteljesítette, a szurdoki bányászok kongresszusi versenyében több szocialista brigád teljesítette már egész évi tervét, tózsér istván és tóth józsef vájárok brigádjai szintén maguk mögött tudják éves tervüket, december utolsó napjaira esedékes tervén dolgozik már hajás mihály frontmester vezetésével a mizserfai szénbányák kistéleki üzemének kiváló frontbrigádja, teljesítette éves tervét a mátranováki, a kányási és a salgói szénbányák több szocialista brigádja is, általában 20-30 kalóriával teljesítették túl a szén tervezett fűtőértékét.mti/

bb 20. hasznos tél a termelőszövetkezeti gazdaságokban - tervek a tagok foglalkoztatására, a szakmai képzésre

ö vid so/gg-lm ká

1962. november 5.

az egyéni gazdaságokban a tél kényszerpihenőt s igen gyakran súlyos anyagi gondokat, nélkülözést jelentett, a termelőszövetkezetek azon túl, hogy gondoskodnak a tagok évi jövedelméről, egyre céltudatosabban igyekeznek hasznossá tenni a téli időszakot, a közös gazdaságok vezetői felméri a munkalehetőségeket, előkészítik a szervezett oktatást, gondosan megtervezik a ,,telet,,.

baranya megyében a korábbi években a szövetkezeti tagoknak mindössze 35-40 százalékat tudták rendszeresen foglalkoztatni a téli hónapokban, most legalább 80 százaléknak biztosítják a munkalehetőséget, az új üzemágak létrehozásánál ugyanis gondoltak a téli foglalkoztatásra, a siklósi, a villányi és a villánykövesdi termelőszövetkezetekben például összesen hárommillió szőlőoltványt készítenek a télen és koratavasszal, ez mindhárom termelőszövetkezetben legalább félszáz embernek biztosít jól fizetett munkát, új üzemágnak számít a baranyai termelőszövetkezetekben a szőlőültetés, amellyel csaknem harminc helyen foglalkoznak, s körülbelül 350.000 seprűt gyártanak.

/folyt. köv./
8.45/n

-12 -

PKK

bb 20. / hasznos tél...1.folyt./-lm

a tagok szakmai képzését is gondosan előkészítették, a tervek szerint száz ezüstképzéses gazdátanfolyamot indítanak baranyában, ezenkívül háromszáz termelőszövetkezeti tagnak nyílik alkalma növényvédelmi, öntözőgépész, halászati és más szakképzettség megszerzésére, különös gondot fordítanak arra, hogy a fiataloknak módjuk legyen a továbbtanulásra, a gépállomások traktorosképző tanfolyamaira például 600 ifjú termelőszövetkezeti tagot vesznek fel, az őszi munkák befejezése után megélénkül a szakkörök tevékenysége is, a megye 25 szakkörében ötszáz szövetkezeti gazda kísérletezik, s tanulmányozza a legújabb növénytermelési és állattenyésztési módszereket.

szolnok megye termelőszövetkezeteiben a gyors ütemben fejlődő állattenyésztés ad biztos munkát sok termelőszövetkezeti tagnak, a közös gazdaságok a hozzáértő szakembereket számbavéve úgy döntenek, hogy ezen a télen mintegy 100 000-120 000 csibét nevelnek, a sertéstelepeken és tehénstételekben is folyamatos a munka, így az állattenyésztés több mint ötezer tagnak biztosít téli jövedelmet. több olyan termelőszövetkezet van, mint a karcai lenin, amely saját gépparkkal rendelkezik, itt ötven traktort és számos munkagépet kell kijavítani, a téli gépjavitáshoz a szakemberek mellé száz növénytermesztőt osztanak be, ha enyhébb lesz a tél, felhasználják ezt az időszakot új rizstelepek építésére, illetve a régiék karbantartására, ebben az időszakban gyorsabb ütemben folytatják az építkezéseket és épületjavításokat is, a tiszta mellett gazdálkodó termelőszövetkezetek tőszegen, vezensyben, tiszavárkonyban, szajolban és még néhány más községben fűz - és nádatatással is foglalkoznak.

heves megyében a tarna-menti szövetkezetek 600-800 tagot foglalkoztatnak a tél egy részében a dohány felfűzésénél s ez keresetet jelent az idősebb szövetkezeti gazdáknak is, a hevesi petőfi termelőszövetkezet 20 000 cirokseprű készítésével juttatja jó jövedelemhez tagjait, a besenyőteleki lenin, az egerfarmosi aranykalász és a mezőtárkányi buzakalász termelőszövetkezet is cirokseprű-készítésből növeli jövedelmét, a mezőtárkányi ezüstkalász termelőszövetkezetben fűzkosarokat kötnek, a mátra vidék szövetkezeti parasztjai fa-kitermeléssel foglalkoznak a télen.

pest megyében a zöldség- és főzeléknövények tartósítása bizonyult igen hasznos téli elfoglaltságnak, a megye közös gazdaságai a vecsésiek példáját követik, vecsésen az idén 30 vagon káposztát savanyítanak, a vecsési zöldmező termelőszövetkezet a káposztán kívül egész télen át savanyu uborkát, paprikát, vegyes salátát is szállít a fővárosi piacokra, a zsámbéki petőfi, az inárcsi március 21. és a budaörsi termelőszövetkezet új konzerváló üzeme is egész télen át dolgozik, a taksonyi egyesült erő exportra készített tetszetős fűzfakosarokat.

/folyt. köv./
8.50/n

-13 -

PKK

bb 20. /hasznos tél...2. folyt./-lm

békés megyében különösen a 9000 holdon gazdálkodó eleki lenin termelőszövetkezet dolgozott ki sokoldalú tervet a tagok téli foglalkoztatására. megszervezik a termelőszövetkezeti akadémiát, ezenkívül a jól működő mezőgazdasági szakkörökben hatvanan folytatnak kísérleteket az új termelési módszerek bevezetésének előkészítésére. negyvennyolc traktorosnak a gépjavítás ad munkát, s emellett ők is továbbtanulnak. eleken az utóbbi két évben harminc család költözött be a tanyákról a faluba. a régi tanyai viskókat a télen lebontják. sok szövetkezeti tagnak ad elfoglaltságot a tereprendezés. több kanyargós dűlőt felszámolnak, ezek szegélyéről kivágják az akácfaakat és a bokrokat, az új, egyenes utak mentén pedig megássák most a tavaszi csemeteültetéshez szükséges gödröket. az eleki lenin termelőszövetkezet vezetői a helybeli hunyadi művelődési ház vezetőségével együtt a tagok szórakozásáról is gondoskodnak: műsoros esteket, filmetvetéseket, olvasó ankétokat rendeznek a négy nemzetiséglakta községben.

csongrádban a híres tápéi gyékényesek a tiszán-tuli és a duna-tisza-közi termőhelyekről összegyűjtötték már a nyersanyagot az ősi mesterség folytatásához. negyven ezer kéve áll rendelkezésre a gyékény szövés-fonáshoz./mti/

-.-

bb 21. nemzetközi mezőgazdasági gépösszehasonlító vizsgálatok - jelesre „vizsgáztak„ az ue-28-as traktorok a szovjetunióban - hidraulikus kazalrakógépek behozatalát javasolja a gépkísérleti intézet

t s/-tf-lm ká

1962. november 5.

a kgst-országok mezőgazdasági gépparkjuk biztonságos kialakítása és mezőgazdasági gépgyártásuk összehangolása érdekében három évvel ezelőtt nemzetközi gépösszehasonlító vizsgálatokat kezdtek, amelyek azóta figyelemre méltó eredményeket hoztak. a vizsgálatokról bánházi gyula, a mezőgazdasági gépkísérleti intézet igazgatója tájékoztatta az mti munkatársát.

/folyt. köv./
8.59/n

-14 -

kk

bb 21. /jelesre „vizsgáztak„... 1. folyt./- szb

az utóbbi években igen hasznos együttműködés alakult ki a kgst-országok között a mezőgazdasági gépek kipróbálásában és a gyártások előkészítésének összehangolásában. ennek egyik része az új gépek próbaüzemeltetése. országonkint elvállalják bizonyos gépféleségek vizsgálatát, amit közösen elfogadott módszerek szerint végeznek. összehasonlításul bevonják a vizsgálatba egyes iparilag fejlett tőkés országok új gépeit is, s az eredményeket megküldik minden érdekelt országnak.

magyar részről a mezőgazdasági gépkísérleti intézet eddig a szántóföldi kultivátorokat, a kisebb- és nagyobb teljesítményű gabona- és vetőmagtisztító gépeket vizsgált. számunkra ez igen hasznos volt, mert az intézet szakemberei a legmegfelelőbb típusok behozatalára tehettek javaslatot a földművelésügyi minisztériumnak. a vizsgálatok tapasztalatai alapján a szovjetunióból ovp-20-as vetőmagtisztító gépeket hoztunk be a kombájn-gabona előtisztítására. öt ilyen gép már ebben az évben üzemelt, s a gyakorlat is igazolta, hogy egyenkénti teljesítményük 10 cséplőgéppel egyenértékű.

az intézet erre az évre három gépcsoport vizsgálatát vállalta el. először a gabonabetakarítás komplex gépesítésének eszközeit próbálták ki. a kombájnoknál előbb laboratóriumi méréseket végeztek, utána került sor a szántóföldi kipróbálásra. különleges mérésekkel történt annak megfigyelése, hogy miként bírják az egyes szerkezeti részek a fokozott megterhelést. a vizsgálat programjában szerepelt a tartós üzemeltetés is, amelynek alapján a gépek üzembiztonságára szereztek adatokat. ezután a zárójelentésben feltüntették, hogy egy mázsa gabona, illetve egy mázsa szalma milyen költséggel takarítható be a különféle gyártmányú gépekkel. a komplex gépesítésnél kipróbálták a szovjetunióban, illetve a német demokratikus köztársaságban gyártott magas nyomású felszedő-bálázó gépeket, valamint a szovjet sznu-0,5-ös hidraulikus kazalrakógépet. az utóbbiról műszaki és üzembiztonsági szempontból egyaránt igen jók voltak a tapasztalatok, s ezért behozatalát javasolták. a gabonaszalma szecskázással történő betakarításának gépsorában magyar és csehszlovák gépek együttesen üzemeltek. így a magyar „orkán„ járvaszecskázó és a csehszlovák adagoló és fuvó berendezés, valamint a csehszlovák tervek alapján nálunk készült pótkocsi együttesen került kipróbálásra.

az összehasonlító gépvizsgálatok másik nagy csoportját az öntözőberendezések alkották. itt rendkívül gazdag anyagot, bolgár, csehszlovák, román, szovjet és magyar gépeket, elsősorban permező és esőztető berendezéseket kellett összehasonlítani. a laboratóriumi jellegű méréseket, így a szórófejek vizesztését, a szivattyúk működését a vizsgálati tudományos kutató intézet laboratóriuma végezte el.

/folyt. köv./

9.05/n

15 -

kk

bb 21. /jelesre ,,vizsgáztak,,... 2. folyt./- szb

végül kipróbáltak 13féle pótkocsit is. ezek vizsgálatára rákoskeresztúron speciális fűrésztőberendezést építettek. ez egy körülbelül 30 méter átmérőjű betonpálya, amelyre meghatározott távolságban, a mozgás irányára merőlegesen akadályként vasuti talpfákat helyeztek el, s így járatták körbe a pótkocsikat. a vizsgálat teljesen automatizált, a berendezést egy ember kezelte és ellenőrizte.

az új magyar géptípusok a külföldi vizsgálatokon is eredményesen szerepeltek. a szovjetunióban jelesen ,,vizsgáztak,, az ub és az ue-28 jelzésű traktoraink és a különböző palántázó gépeink.

a mezőgazdasági gépkisérletti intézet szakemberei jövőre a kgst-országok szemesterményszárító berendezéseit vizsgálják. mivel ezek magyarországra szállítása igen körülményes volna, valószínűleg a helyszínen történnek majd a különböző mérések. /mti/

--

bb 22. piaci jelentés

1 n. j. /j szb ká

1962. november 5.

a nagyvásártelepre és a 9. kerületi, hámán kató téri piacra hétfőn 56 vagon és 65 tehergépkocsi áru érkezett, többek között 18 vagon étkezési burgonya, 4 vagon főzõhagyma, 8 vagon káposztaféle, 7 vagon zöld és fehér paprika, 4 vagon paradicsom, 5 vagon levesbevaló zöldség és sárgarépa és 8 vagon különféle gyümölcs.

hétfőn a 60 dekán felüli élő csirkét az eddigi kilónkénti 28 forint helyett 26, a 60 dekán alulit az eddigi 26 forint helyett 24 forintért hozták forgalomba, a hizott kacsát egészben kilónként 24-26, a beles hizott libát 25-25.50, a zsíros libamellet 30, a libaháját 33, a libaprólékot 14, az olvasztott libazsirt 32, a libatepertőt 40 forintért árusítják. /mti/

--

11.05/ szb

-16-

[Handwritten signature]

bb 23. hétfőn a ferihegyi repülőtérre hivatalos látogatásra svédországba utazott kossa istván közlekedés- és postaügyi miniszter

t hbj/j-lm ki

1962. november 5.

a svéd kormány nevében gösta skoglung svéd közlekedésügyi miniszter hivatalos látogatásra hívta meg kossa istván közlekedés- és postaügyi minisztert. kossa istván háromtagú szakértői kísérettel hétfőn délelőtt a ferihegyi repülőtérre a malév il 18-as gépén stockholmba utazott. bucsuztatására megjelent dr. csanádi györgy, a közlekedés- és postaügyi miniszter első helyettese, erdélyi károly külügyminiszter helyettes, a külügyminisztérium és a közlekedés- és postaügyi minisztérium számos vezető munkatársa, továbbá c. kjellberg, a budapesti svéd ideiglenes ügyvivő. /mti/

--

bb 24. megkezdődött az oktatás a felső foku pénzügyi és számviteli szakiskolán

k sl/j-lm ki

1962. november 5.

hétfőn - egyelőre esti és levelező tagozattal - megnyitotta kapuit a felső foku pénzügyi és számviteli szakiskola. az iskola megnyitásán részt vett nyers rezső pénzügyminiszter. a megnyitó beszédet timár mátyás miniszterhelyettes mondta.

a következő 1963-64-es tanév felvételi vizsgáira 1963. január elején előkészítő tanfolyam kezdődik. az iskola pénzügyi és számviteli szakán a tanulmányi idő egységesen három és fél év. az iskolán 22-45 éves koruk vehetnek részt, akiknek középiskolai érettségijük, illetve képesítő oklevelük vagy képesített könyvelői oklevelük, illetve pénzügyi szakvizsgájuk van. a felvételhez kétévi szakmai gyakorlat is szükséges. /mti/

--

12.35/ lm

-17-

13.15

[Handwritten signature]

bb 25. időjárásjelentés

j szb

1962. november 5.

a meteorológiai intézet jelenti november 5-én, hétfőn
13 órakor:

felhős, esős idő

európa legnagyobb részén felhős, párás, sokfelé esős az idő. csapadék nélküli idő uralkodik a szovjetunió európai területének déli térségében.

hazánkban tegnap felhős, ködös idő volt. több felől jelentettek ködszítalásokat. napsütést csak a magasabb hegyeken észleltek. napközben a hőmérséklet a délnyugati megyékben 6-8, máshol 9-13 fokig emelkedett. a hajnali lehülésben ma nagy eltérések mutatkoztak. egyes helyeken 3-4 fokig hűlt le a levegő hőmérséklete, máshol azonban hajnalban sem szállt a hőmérséklet 9-10 fok alá. ma délelőtt országsszerte felhős, párás, helyenként ködös az idő. egyes helyekről ködszítalásokat jelentettek.

budapesten vasárnap a hőmérséklet napi középértéke 8.4 fok volt, a sokévi átlagnál 0.8 fokkal magasabb. ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 12 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 762 milliméter, mérsékelten süllyedő irányzatú.

várható időjárás kedd estig: felhős, párás idő, esőkel. élénk déli szél. fagymentes éjszaka. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 7-11, legmagasabb nappali hőmérséklet holnap 11-15 fok között, délen és keleten helyenként 15 fok felett.

a duna vízállása: 145 centiméter. /mti/

13.23/n

-18 -

bb 26. elutazott budapestről az eak felsőoktatásügyi minisztere

rá/hk-lm

1962. november 5.

dr. abdel aziz el szajed, az egyesült arab köztársaság felsőoktatásügyi minisztere, aki magyarországon a felsőoktatási intézményeket tanulmányozta, hétfőn kíséretével elutazott budapestről. bucsuztatására a ferihegyi repülőtéren megjelent ilku pál művelődésügyi miniszter, bogнар józsef, a kulturkapcsolatok intézetének elnöke, a külügyminisztérium több vezető munkatársa. jelen volt mohammed ibrahim, az egyesült arab köztársaság magyarországi nagykövete, valamint a nagykövetség tagjai. /mti/

--

bb 27. csökkentik a tanítandó szakmák számát a szabolcsi középiskolákban - ülést tartott a megyei politechnikai tanács

vid fm/tné-lm cz

1962. november 5.

a szabolcs-szatmári középiskolák megyei politechnikai tanácsa hétfőn ülést tartott nyiregyházán. a tanácskozáson, amelyen a gimnáziumok igazgatói és megyei szakfelügyelők is résztvettek, a középiskolákban tanítandó szakmák csökkentéséről és végleges kialakításáról tanácskoztak. a megye valamennyi gimnáziumában bevezették már az öt plusz egyes rendszerű oktatást, négyben pedig szakközépiskolai osztályok működnek. nem egészséges viszont, hogy jelenleg 32 különböző szakmát tanulnak a diákok, mert az anyagi eszközök nagyon szétforgácsolódnak, s nem rendelkeznek elegendő szakoktatóval sem. elhatározták, hogy a tanítandó szakmák számát 18-20-ra csökkentik. egy-egy iskolában csak egy vagy egynéhány szakma oktatására rendezkednek be jól felszerelt kisegítő műhelyekkel.

az értekezleten megtárgyalták a szakközépiskolák fejlesztésének tervét is. a program szerint folyamatosan 1970-ig újabb 15 gimnáziumban kezdik meg a szakközépiskolai oktatást. /mti/

--

14.55/n 15.22

-19 -

bb 28. élménybeszámoló, képkiallitások szabolcsban - ülést tartott a mszbt megyei elnöksége

vid fm/tné szb

1962. november 5.

hétfőn nyiregyházán ülést tartott a magyar-szovjet baráti társaság szabolcs megyei elnöksége. értékeltek az elmúlt negyedévi munkát és megvitatták a következő félévi tervet, turistaként jelenleg hatvan szabolcsi dolgozó tartózkodik a szovjetunióban. hazatérésük után - a mszbt megyei elnökségének felkérésére - élménybeszámolókat tartanak. széles körben ismertetik ott szerzett tapasztalataikat. a nagy októberi szocialista forradalom évfordulója alkalmából nyiregyházán és a járási székhelyeken szovjetunióról szóló képkiallitásokat rendeznek. irásos, szemléltető propaganda anyagokkal, filmek vetítésével segítik a jól bevált szovjet módszerek elterjesztését. egyre több dolgozónak teszik lehetővé, hogy személyesen látogasson el a szovjetunióba. a zeneiskola közreműködésével népszerűsítik a szovjet zenét. 13 községben rendeznek diszeládást a szovjet filmhét alkalmából. a magyar szovjet barátsági és kölcsönös segélynyújtási egyezmény megkötésének évfordulójáról mintegy 120, a szovjet hadsereg megalakulásáról körülbelül 100 községben emlékeznek meg. /mti/

-. -

bb 31. szolnokhoz csatolták szandaszöllös községet - három-ezerrel növekedett a megyeszékhely lakóinak a száma

vid fm/tné szb

1962. november 5.

a megyeszékhely közigazgatási határától mindössze két kilométerre fekvő szandaszöllös község szolnokhoz való csatolásáról határozott a megyei tanács. indoklásában kimondotta, hogy a község északi része már összeépült szolnok déli határával. a 3000 lelket számláló falu lakosainak jelentős része a város ipari üzemeiben, kereskedelmi, mezőgazdasági intézményeiben dolgozik. kulturális igényeit, beszerzési szükségleteit is zömmel a városban elégíti ki. a határozat megállapítja, hogy ezzel a lépéssel lehetőség nyílik az átcsatolt község egyes részeinek belterület-té történő nyilvánítására, azok közművesítésére, modern lakóházak, közintézmények építésére. jelentősen gyorsabb lesz - helyi járatokkal - a közlekedés is. ebben a kerületben a jelenlegi községi tanács helyett a szolnoki városi tanács vb. kirendeltsége látja el a közigazgatási feladatokat. /mti/

-. -

15.20/a 15.33

- 20 -

MO

bb 29. a jövő évi költségvetésről tárgyalt a szabolcs-szatmár megyei tanács a hétfői ülésen

vid fm/tné szb

1962. november 5.

a szabolcs-szatmár megyei tanács hétfői ülésén többek között a jövő évi költségvetést tárgyalta meg. az előirányzat 64.5 millióval több, mint az idei. jövőre megkezdí működését a fehér-gyarmati 260 ágyas járási kórház és a 300 ágyas nyiregyházi tbc szanatórium. ezzel a kórházi ágyak száma 2810-re emelkedik. az anya- és gyermekvédelmi szolgálat ellátását két gyermekorvos beállításával javítják, 252 millió forintot, az ideinél 23.5 millióval többet költenek művelődésre. a mezőgazdasági szakmunkásképzés elősegítésére több mint 4 milliót, a könyvtárak fenntartására és fejlesztésére 5.5 milliót költenek. ugyancsak 5.5 millió forinttal támogatják a művelődési otthonok működését. /mti/

-. -

bb 30. színházlátogatási rekord győr-sopron megyében: két nap alatt 1800 termelészövetkezeti paraszt tekintette meg a győri kislelűd színház előadásait

vid fm/tné szb

1962. november 5.

már megszokott dolog, hogy a győri kislelűd színház győri vagy soproni előadásaira a jegyek egy részét elővételben termelészövetkezeti tagok vásárolják meg. az elmúlt hét végén szombaton és vasárnap azonban egy jegyhez sem juthattak a városi színházlátogatók, mert a megye termelészövetkezeteinek tagjai minden jegyet megvásároltak a színház győri és soproni előadásaira. két nap alatt győrről és sopronban 1800 termelészövetkezeti paraszt tekintette meg a színház előadásait. sopronban millöcker: dubarry című nagyoperettjét, győrről pedig victor hugo: királyasszony lovagja című drámájának előadását tápsolták meg a falusi színházlátogatók. /mti/

-. -

15-35/a

- 21 -

MO

bb 32. megyei pályaválasztási tanács alakult szombathelyen

vid fm/tné szb

1962. november 5.

.szombathelyen megyei pályaválasztási tanács alakult, a 17 tagú társadalmi szervben a szakszervezetek, a kiesz, a nőtanács, a hazafias népfront, a nagyobb üzemek képviselői és pedagógusok tevékenykednek; segítik a végzett általános iskolai és középiskolai diákok továbbtanulását, elhelyezkedését, tanácsokat, javaslatokat adnak. először felméri a végzett tanulók számát, az elhelyezkedési, továbbtanulási lehetőségeket s ezen adatok birtokában osztályfőnöki órákon, szülői értekezleteken, szülői munkaközösségi megbeszéléseken hallatják hangjukat a tanács képviselői, népszerűsítik a kevésbé divatos, szakmákat, mint például építőipar, kovács. esetenként ezek kiváló szakmunkásait megkérik, beszéljenek a fiatalokkal szakmájuk szépségeiről, érdekességeiről. /mti/

bb 33. aki 70 évig tanította táncolni a fiatalságot...

vid fm/tné szb

1962. november 5.

békéscsabán kilencvenedik születésnapját ünnepelte hétfőn gavenda béla tánctanár, az ország talán legidősebb táncpedagógusa. a város közismert „béla bácsija”, hetven éven át tanította békéscsaba és környékének fiatalságát az illemre, a szép tartásra és a helyes táncolásra. többtízezer tanítványa és vendége kapott tőle utmutatást, hogyan öltözködjék és viselkedjék társaságban. egyike azoknak a tánctanároknak, akik nemcsak foglalkozásnak, hanem hivatásnak is érezték az ifjuság nevelését. jómunkáját tanítványainak megbecsülésén kívül számos hivatalos elismerés is tanúsítja.

az idős táncpedagógus 90 éves korában is jóegészségnek örvend, s még ma is megtáncoltatja az asszonyokat, lányokat. hétfői születésnapján sokan köszöntötték, jókívánságokkal és ajándékokkal. /mti/

15.40/Lm 15.54

-22-

Me

bb 34. a képesítés nélküli nevelők helyzetéről tárgyalt a pedagógusok szakszervezetének központi vezetősége

t vt/j-lm -cz

1962. november 5.

hétfőn a szakszervezet székházában ülést tartott a pedagógusok szakszervezetének központi vezetősége. a tanácskozáson részt vett lugóssy jeno művelődésügyi miniszterhelyettes, kurucz imre, az mszmp központi bizottsága tudományos és kulturális osztálya köznevelési alosztályának vezetője, s ott voltak a művelődésügyi minisztérium képviselői is. az ülés napirendjén a képesítés nélküli nevelők helyzetének megtárgyalása szerepelt.

péter ernő, a pedagógusok szakszervezetének főtitkára beszámolójában rámutatott: az oktatási reform megvalósítását elősegítő feltételek között egyik leglényegesebb az iskolák megfelelő pedagógus-ellátottsága. ma több mint kétszer annyi pedagógus dolgozik az alsó- és középfokú oktatási intézményekben, mint 1945 előtt. a mind gyorsabb társadalmi haladás azonban újabb és újabb szakemberek képzését igényli az értelmiségi munka más területeivel együtt oktatásügyi vonalon is. bármennyire igyekszünk az ezzel kapcsolatos feladatoknak eleget tenni, a pedagógus-ellátottságot sem tudtuk még teljes mértékben biztosítani. annak ellenére, hogy csaknem 60 000 nevelő foglalkozik az alsó és középfokú oktatási intézmények tanulóiifjúságával, mégis pedagógushiánnyal küzdünk, főként a vidéki falvakban, községekben.

ha a hiány okait vizsgáljuk, megállapíthatjuk, hogy - mivel nem volt eléggé előrelátó a tervezés - a nevelőképzés aránya nem tartott lépést a tanulólétszám növekedésével, másrészt egyik legfőbb oka a jelenlegi helyzetnek a nagy számú pedagógus-eltvándorlás, amely évről-évre tapasztalható. jelenleg körülbelül 10 000 azoknak a nevelőknek a száma az országban, akik más területen dolgoznak. mindez oda vezetett, hogy évek óta nagy számú képesítés nélküli pedagógust kellett beállítani az iskolákba, - s erre még néhány évig szükség lesz. csak tisztelet és megbecsülés illeti ezeket a fiatalokat, akik vállalva a nehézségeket dolgoznak, hogy segítsék az oktató-nevelő munka zavartalanságának fenntartását. többségüket a hivatástudat és hivatásszeretet jellemzi. az állami és társadalmi szervek - látva a nehézségeket - a megyék egész sorában megszervezték a képesítés nélküli nevelők munkájának támogatását.

/folyt. kv./

15.50/a

15.54

- 23 -

Me

bb 34. /a képesítés...1.folyt./-lm

a továbbiakban az előadó részletesen foglalkozott a képesítés nélküli pedagógusok szociális, anyagi és kulturális helyzetével, majd hangoztatta: az oktatási reform sikeres végrehajtásának igen fontos feltétele, hogy az eddiginél még több, jobban képzett pedagógust biztosítsunk az iskoláknak, csakis így érhetjük el felnövekvő ifjúságunk jobb, magasabb színvonalú, korszerű követelményeknek megfelelő képzését, ennek figyelembevételével a szakszervezet javaslatokat terjeszt intézkedés céljából a művelődésügyi minisztériumhoz.

a referátumot követő vita után a központi vezetőség határozatot hozott, amely többek között kimondja: az iskola-reform sikeres megvalósítása, a falu kulturális felemelkedése érdekében sürgősen javítani kell a vidéki pedagógus-ellátást, a képesítés nélküli nevelők helyzetét, a központi vezetőség ezért felkéri a művelődésügyi minisztert, vizsgáltsa meg a falusi iskolák nevelői ellátottságát, a képesítés nélküli pedagógusok helyzetét és tegyen hathatós intézkedéseket, egyúttal javasolja a központi vezetőség: átmenetileg tegyék lehetővé valamennyi tanárképző főiskolán a második vagy egyetemen a harmadik évfolyamot végző hallgatóknak, hogy - önkéntes jelentkezés alapján - meghatározott számban kimehessenek tanítani és tanulmányi úton levelező úton fejezhessék be, a főiskolák és elsősorban a vidéki egyetemek a felszabaduló kapacitás segítségével a szükséghez mérten növeljék elsőéves hallgatóik számát.

ugyancsak határozatot hozott a központi vezetőség a szakszervezet 7. kongresszusának összehívására./mti/

bb 36. jól hasznosítják a középlejárati hiteleket a gyorsan visszatérülő beruházásoknál a komárom megyei üzemek

vid te-lm ki

1962. november 5.

évről-évre több komárom megyei üzem vesz igénybe középlejárati hiteleket gyorsan visszatérülő önköltségsökkentő beruházások és a termelést növelő átszervezések megvalósításához. a tatabányai szőnyeggyárban a 900 000 forintos kölcsönt a fonoda átszervezésére költötték, s ezzel 25 százalékkal növekedett a termelés, a tatabányai cipőgyárban is jól megtalálták számításukat a hidraulikus felsőbőr szabógépek vásárlására felvett 500 000 forintnál, a szabászatban 40 százalékkal csökkent a munkaerő-szükséglet, mert míg kézzel egy dolgozó 60-70 pár felsőrészt szabott ki naponta, géppel százharmincat szab ki, javult az anyagkihasználás is.

/folyt. köv./
16.30/a

17.45

- 24 -

bb 36. /jól hasznosítják...folyt./lm

a tatabányai ipari melléktermék feldolgozó vállalatnál a vörösiszapok osztályozót korszerűsítik 410 000 forintos költséggel, s így az eddigi napi 80 köbméter helyett jövőre már 140 köbméter iszapot tudnak szállítani a sportpályák, az utak, parkok díszítésére, a komáromi lenfonógyárban a vízhálózatot bővítették ilyen költséggel, s így jelentősen növelhették a fehérítő kapacitását, ezzel gazdaságosabbá válik a termelés, mert a fehérített fonalért magasabb árat kapnak.

a megye gyárai tavaly és az idén 6.5 millió forint középlejárati hitelt vettek igénybe./mti/

bb 37. november 25-re befejezik ideai lakásátadási tervüket a borsodi építők

vid te-lm ki

1962. november 5.

a borsod megyei építőipari vállalat dolgozói - egyéb munkákon kívül - az idén 1467 lakást adnak át, a szocialista brigádok kezdeményezésére a pártkongresszus tiszteletére elhatározták, hogy a lakások építését meggyorsítják és egy-egy új lakóházat az elmúlt évi 13.6 hónap helyett tíz hónap alatt készítenek el, a kongresszusi versenyben a dolgozók több mint 60 újítás bevezetésével, a műszakiak pedig új technológiák és a műanyagok szélesebb körű alkalmazásával gyorsították meg a munkát, a diósgyőri kilián lakótelepen például a szalagszerű építkezéssel az idén 528 lakást szerelték össze, ezeknek az épületeknek külső homlokzatára géppel szőtték fel a wallkyd műanyag falfestéket, ezenkívül számos építkezésen szervezték meg a szerelvények: víz-, gáz- és fűtőcsövek, valamint egyéb berendezések előregyártását, ezzel és a nagyobbfokú gépesítéssel a helyszíni szerelések idejét átlag tíz százalékkal csökkentették, így november 1-ig - nagyjából miskolcon és ózdön - 1155 lakásban költözhettek be a családok, a többi 312 lakást, vállalatuknak megfelelően, november 25-ig szintén átadják, így, a vállalat fennállása óta először, egy-egy lakóházat eddig valamivel több mint tíz hónap alatt építettek fel és az ideai lakásátadási tervüket az év vége előtt 36 nappal befejezik.

a dolgozók jövő évi átadásra már csaknem ezer lakás építését kezdték meg, ezekben az épületekben a téli hónapokban is dolgoznak, jövőre egy-egy lakóházat kilenc hónap alatt szeretnék felépíteni./mti/

16.37/a

17.45

- 25 -

bb. 35. ujjabb baleseteket okozott a vigyázatlan, szabálytalan közlekedés

1 v/sze/e

1962. november 5.

a vigyázatlanság, a szabálytalan közlekedés ujjabb baleseteket okozott a fővárosban. a nagy lajos király utja és a szugló utca kereszteződésénél horváth béla tehergépkocsival mekiütözött egy 7/c jelzésű autóbusznak. a baleset - amelynek következtében az autóbusz utasai közül farkas józsef 23 éves budapesti lakos súlyosan megsérült - horváth béla gondatlan vezetése okozta. a vigyázatlan gépkocsivezető 1-es számú ellenőrzőlapját bevonták.

lovas gábor gépkocsivezető a ga 04-40 rendszámú autóbuszszal elütötte vastag jános motorkerékpárost. vastag jános nem adta meg az elsőbbséget, az autóbusz vezetője pedig nem tartotta be a sebességkorlátozást. mindkettőjüktől bevonták a 2-es számú ellenőrzőlapot.

a váci ut és a vág utca torkolatában egy u-jelzésű villamos elütötte malachowszky imre 71 éves nyugdíjast, aki súlyosan megsérült. a baleset oka: az idős ember szabálytalanul haladt át az uttesten.

a budakeszi uton novák józsef motorkerékpárjával a kerékvetőkőnek ütközött. a motorkerékpárost - aki súlyosan megsérült - a mentők a rókus kórházba szállították. a balesetet az okozta, hogy egy 22-es jelzésű autóbusz - amelyet radó imre vezetett - szabálytalanul előzött.

a 15. kerületben a ferenc utca és bánkut utca kereszteződésében egy személygépkocsi összeütközött egy motorkerékpárral. a motorkerékpár vezetője, meggyes józsef súlyos, utasa, hoffmann lajos könnyű sérülést szenvedett. mindkettőjüket kórházba szállították. a baleset oka: báta istván, a személygépkocsi vezetője nem adta meg az elsőbbséget a motorkerékpárosnak, aki viszont a megengedettnél gyorsabban hajtott. /mt1/

16.45/a

17.11

- 26 -

7. javítás:

a 17. folytatás harmadik bekezdésének második sorától a szöveg helyesen:

.... lenne a gépgyárakban a két, vagy három műszakos termelés megszervezésének

a 18. folytatás második bekezdésének alulról számított 3. sorában helyesen:

.... összekapcsolhatják a kettő...

ugyanitt az utolsó előtti bekezdés 4. sorának végén

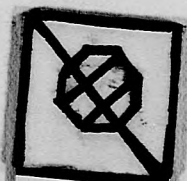
... villamosenergia- ellátásunk hathatós

/17.04/

18.20

- 26/A -

Me

szerkesztőségek figyelmébe!

mai belpolitikai különkiadásunk /az országgyűlés ülése/ 12-1k folytatásának negyedik bekezdése helyesen így kezdődik:

szurdi István képviselő felszólalásában...stb./mti/

...-

8.sz. javítás

/ az országgyűlés....17.folyt./ utolsó bekezdésének utolsó mondata helyesen így hangzik:

.....a kislevegasztók villamosenergia-szükségletének hiánytalan kielégítésére kell törekedni.

9. javítás:

a 21. folytatás első bekezdésének harmadik sorában a szöveg helyesen:

... megoldásában, de pl. a v i z s g á l t 300 beruházásnak....

a 3. bekezdés utolsóelőtti sorában a szöveg helyesen:

.... nem kellő i s m e r e t é r e vagy nem...

17.30

10. javítás:

a 25. folytatás második bekezdésének 5. sorában a szöveg helyesen a következő:

... több ezer bűnügyben a bűn elkövetését lehetővé tévő....

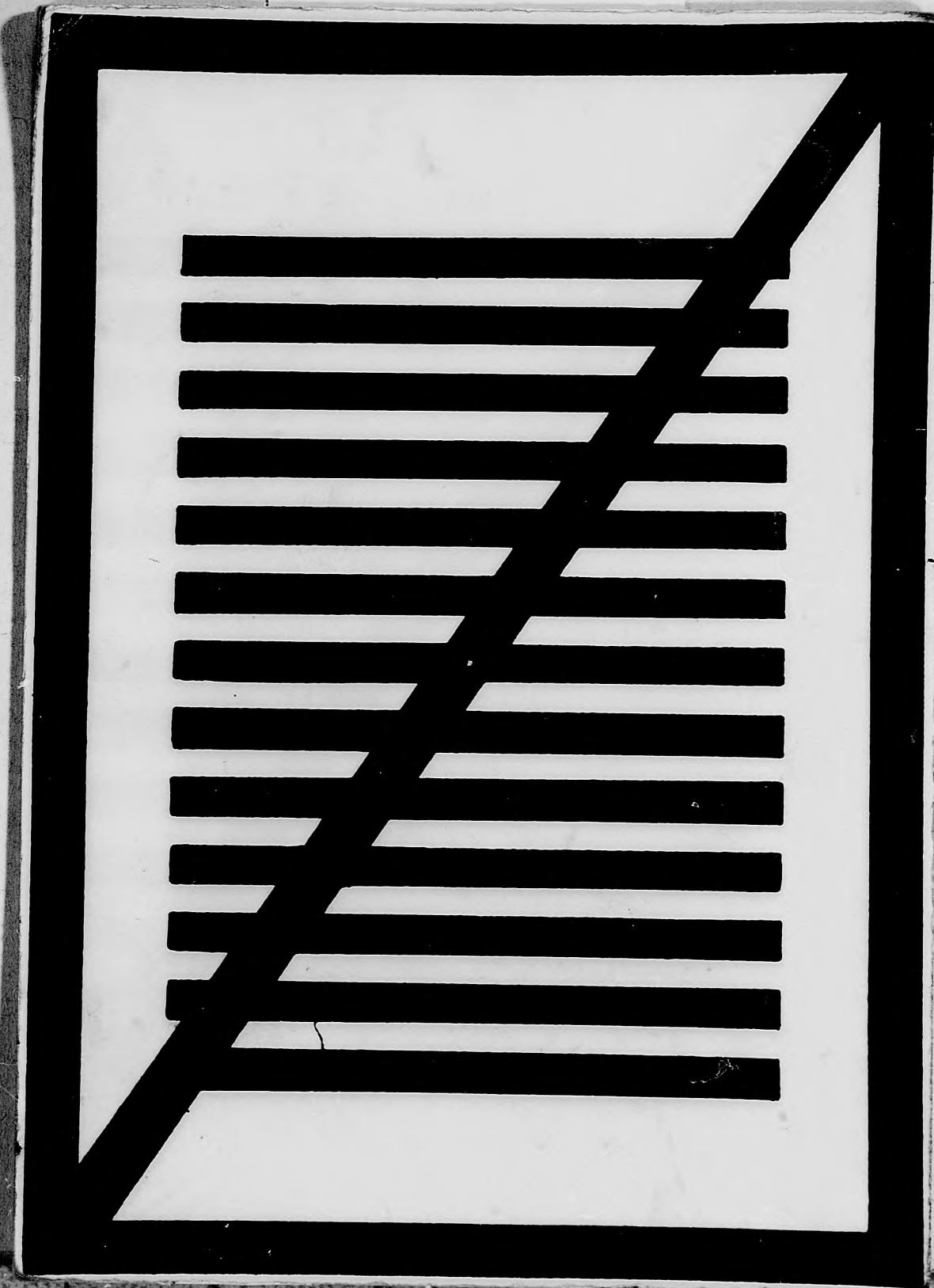
18.00/a

18.10

- 26/B -

M

F!
Hiány!
nov. 5.
27. legs.

szerkesztőségek figyelmébe!

mai belpolitikai különkiadásunk /az országgyűlés ülése/ 12-ik folytatásának negyedik bekezdése helyesen így kezdődik:

szurdi István képviselő felszólalásában...stb./mti/

...-

8.sz. javítás

/ az országgyűlés....17.folyt./ utolsó bekezdésének utolsó mondata helyesen így hangzik:

.....a kisfogyasztók villamosenergia-szükségletének hiánytalan kielégítésére kell törekedni.

9. javítás:

a 21. folytatás első bekezdésének harmadik sorában a szöveg helyesen:

... megoldásában, de pl. a v i z s g á l t 300 beruházásnak....

a 3. bekezdés utolsóelőtti sorában a szöveg helyesen:

.... nem kellő i s m e r e t é r e vagy nem...

17.30

10. javítás:

a 25. folytatás második bekezdésének 5. sorában a szöveg helyesen a következő:

... több ezer bűnügyben a bűn elkövetését lehetővé tévő....

18.00/a

18.10

- 26/B -

Mao

bb 42. /péter jános ... 1. folyt./ m

felelet:

ha a kubai köztársaság függetlenségének garantálására és a nemzetközi feszültség enyhítésére irányuló mostani tárgyalások eléri a kívánt célt, ezzel kedvező nemzetközi politikai légkör alakulhat ki a mai időszerű egyéb nemzetközi kérdések tárgyalások útján való rendezésére, ideértve az atomfegyverek terjedésének megakadályozására, a termonukleáris kísérletek megszüntetésére vonatkozó javaslatokat, s kedvező lehetőségek nyílnak a külföldi katonai támaszpontok felszámolására, az általános és teljes leszerelésre vonatkozó tárgyalások folytatásához, a német kérdés rendezéséhez is.

kérdés:

péter elvtárs említette a különböző társadalmi rendszerű államok békés együtt élését, mint a nemzetközi helyzet alakításának egyik fontos tényezőjét. a világ közvéleményét erősen foglalkoztatja a testvéri kina és india vitája. mi erről az ön véleménye?

felelet:

bennünket testvéri kapcsolatok fűznek a kínai népköztársasághoz, népéhez és kormányához, baráti kapcsolatok fejlődtek ki a magyar népköztársaság és az indiai köztársaság népe és kormánya között is. érthető aggodalmat kelt bennünk az a körülmény, hogy az évezredes baráti és jószomszédi viszonyban élő két nagy nép országai határán konfliktusokra került sor. olyan problémák miatt került szembe egymással a kínai népköztársaság és india, amelyek a gyarmatosítók által hátrahagyott áldatlan örökségből erednek, ebből a konfliktusból azok az imperialista körök huznak hasznot, amelyek ellen következetesen küzd a kínai népköztársaság, s amelyek agresszív tervei ellen az indiai köztársaság is sokszor emelte fel szavát. világosan látható, hogy ezek az imperialista körök az egész határproblémát igyekeznek a két nagy szomszéd nép ellentétéinek további szítására használni. mi teljes bizalommal tekintünk a kínai népköztársaság javaslataira, amelyek békés tárgyalások útján kívánják a problémákat rendezni. kifejezem azt a reményemet, hogy az indiai köztársaság kormánya a kínai népköztársaság kormányának tárgyalásokra vonatkozó javaslatait el tudja fogadni kiindulási alapul a békés tárgyalások megindításához. /mti/

17.20/a

17.50

- 28 -

bb 38. magyar nevelők utaztak bulgáriába

kyt/j/m/cz

1962. november 5.

hétfőn délben - makoldi mihálynének, a pedagógusok szakszervezete elnökének vezetésével - 18 tagú magyar pedagóguscsoport utazott kétéhetes tanulmányuttra a bolgár népköztársaságba, a magyar-bolgár kulturális egyezmény 1962. évi munkaterve alapján. /mti/

...

bb 39. csaknem 450 millió forint miskolc város jövő évi költségvetése

vid/fm/tné/m/cz

1962. november 5.

miskolc város tanácsa hétfőn ülést tartott, amelyen a jövő évi költségvetési tervezetet tárgyalták meg.

a tanácsülést megelőzően fekete lászló vb. elnök emlékezett meg a nagy októberi szocialista forradalom 45. évfordulójáról.

kiss józsef a városi tanács pénzügyi osztályának vezetője ismertette ezt követően az 1963. évi költségvetést, amely csaknem 100 millió forinttal magasabb, mint az 1962. évi, s megközelíti a 450 millió forintot.

a költségvetés ismertetése során elmondotta többek között, hogy a lakosság kommunális ellátottságának további javítására 4.4, az egészségügy fejlesztésére 4, a kulturális igények kielégítésére 11 millió forinttal többet költenek jövőre, mint az idén. a kiadásoknak mintegy 90 százalékát ezeknek a céloknak megvalósítására fordítják.

megemlítette, hogy a városi tanács irányítása alá tartozó helyiipari vállalatok jövőre az ideikhez viszonyítva mintegy 10 százalékkal növelik termelésüket és nyereségrészesedés címén csaknem 60 millió forint befizetésével járulnak hozzá a város pénzgazdálkodásához.

a beruházások során jövőre több új oktatási intézmény készül el. így többek között két új ovoda, két új iskola, összesen 44 tanteremmel, valamint egy nyolc tantermes gyógypedagógiai intézet. az új iskolák jelentősen enyhítik az általános oktatási intézmények ma még meglévő túlszűkölttségét. /folyt. köv./

18.15 /m

18.45

- 29 -

bb 39. /csaknem ... 1. folyt./ m

a költségvetés tárgyalása során bejelentették, hogy jövőre csaknem 10 millió forint felhasználásával befejezik a diósgyőri kettős vágányu villamosvasut építését, s ezzel megoldódik a város egyik legnagyobb, a kilián gimnázium környékén kialakult új ~~utak~~ negyedében a lakók közlekedése.

a községfejlesztési alappól befejezik az új avasi kilátótorony építését, amely egyuttal tv erősítő állomás is lesz.

miskolc város tanácsa jövőre 134 millió forintot fordít lakásépítkezésre.

a tanácsülés széleskörű vita után a költségvetést elfogadta./mti/

...-

bb 40. ülést tartott fejér megye tanácsa

vid/fm/tné/m/fm

1962. november 5.

fejér megye tanácsa és a hazafias népfront fejér megyei bizottsága hétfőn székesfehérvárott a megyei tanácsháza nagytermében együttes ülést tartott. csóka jános, a hazafias népfront fejér megyei bizottságának titkára beszámolt a tanácsok és népfront-bizottságok együttműködéséről, a közös munka eredményességét bizonyítja a megtartott tanácstagi beszámolók és az azokon résztvevő választók számának gyors emelkedése, míg 1958 első félévében fejér megyében 1269 tanácstagi beszámolón 20.284 választó vett részt- addig 1962 első félévében 3025 tanácstagi beszámolón 54.964 választó vett részt.

a napirend második pontjaként bujdosó imre, a megyei tanács vb. elnöke előterjesztette fejér megye 1963. évi költségvetési tervzetét. a tanácsok 1963. évi költségvetése csaknem 50 millió forinttal haladja meg az 1962. évi kiadásokat. a szociális és kulturális célokra előirányzott összegből többek között jövőre sárbogárdon és enyingen új rendelőintézet kezd meg működését. mezőszilas községben új szociális otthont nyitnak és a napközi otthonokban kétszerannyi gyermeket helyezhetnek el, mint 1962-ben.

nagy gondot fordít a megyei tanács a mezőgazdasági termelőszövetkezetek megerősítésére oly módon is, hogy megfelelő képzettségű szakemberek kerüljenek a termelőszövetkezetekbe. ezért a jövő évre kétszeresére emelte fel a mezőgazdasági szakemberek képzésére fordítandó költségek összegét. /mti/

...-

18,24 /m

- 30 -

a szerkesztőségek figyelmébe!

bb 42. számú hír /péter jános külügyminiszter .../ első bekezdésének ötödik sorától a szöveg helyesen:

...jelenleg kubában folynak. mi a véleménye péter elvtársnak arról a helyzetről, amelyet az amerikai agresszió alakított ki kuba körül?
/mti/

...-

bb 41. mezőgazdasági akadémián tanulnak a nagykunság első női szocialista munkacsapatának tagjai

vid/j/m/ká

1962. november 5.

a nagykunságban elsőnek a kisujszállási buzakalász tsz-ben dolgozó virág erzsébet 18 tagú női munkacsapata nyerte el a megtisztelő szocialista címet. a lelkes munkacsapat legidősebb tagja a 65 éves okos teréz néni, a legfiatalabb pedig a 16 éves nyikos erzsébet. valamennyien követésre méltó módon élnek és dolgoznak. annak ellenére, hogy zömmel gyermekes anyák, átlagosan 200 munkaegységet szereztek, rendszeresen részt vesznek a mezőgazdasági akadémia előadásain, együtt látogatják a mozi és a tv előadásokat, s ők a leglelkesebb tagjai a szövetkezet művészeti csoportjának. a különböző részfeladatokra külön felelősöket jelöltek ki. más-más személy gondoskodik a próbákról, a mozilátogatások megszervezéséről, az oktatási tennivalókról. a szocialista munkacsapat életében történt napi eseményeket naplóba fektetik le. a napló első lapjai arról tanuskodnak, hogy a termelőszövetkezet vezetősége nagyra becsüli a nők munkáját. a szövetkezet költségén jártak berekfürdőn, a világhírű hajdusoboszlói gyógyfürdőben, együtt tekintették meg az ipari

vásárt, az országos mezőgazdasági kiállítást. a nagy októberi szocialista forradalom évfordulóján a gazdaság kollektívája külön felköszöntötte az első női szocialista munkacsapatot./mti/

...-

18,28 /m

- 31 -

bb 43. véradó ünnepség kaposváron

vid/fm/tné/m/cz

1962. november 5.

kaposvárott a csiky gergely színházban hétfőn délután megyei véradó ünnepélyt rendeztek. tarján lászló, a megyei véradó állomás vezető főorvosa elmondotta többek között, hogy a térítésmentes véradó mozgalom állandóan fejlődik, szinte nap, mint nap újabb dolgozók jelentkeznek véradásra, hogy beteg embertársaiknak segítséget nyújthassanak. ezután köszönetet mondott az ünnepségen megjelent majdnem ezer somogyi véradónak, majd több mint 40 többszörös véradót tüntettek ki./mti/

...-

bb 44. kádár jános fogadta indonézia budapesti nagykövetségének ideiglenes ügyvivőjét

k zs/j/m/cz

1962. november 5.

kádár jános, a minisztertanács elnöke hétfőn délután a parlamentben, a magyar népköztársaság és az indonéz köztársaság barátsági és együttműködési szerződésének törvénybe iktatása után fogadta r. iman surjakusumát, az indonéz köztársaság budapesti nagykövetségének ideiglenes ügyvivőjét és szívélyes beszélgetést folytatott vele a két ország kapcsolatának időszerű kérdéseiről.

a beszélgetésen jelen volt péter jános külügyminiszter és szarka károly külügyminiszterhelyettes./mti/

...-

bb 48. elutazott magyarországról a koreai nagykövet

m/cz

1962. november 5.

li do gen, a koreai népi demokratikus köztársaság rendkívüli és meghatalmazott nagykövete november 4-én végleg elutazott magyarországról. búcsúztatásán a keleti-pályaudvaron megjelent gyémánt andrás, a külügyminisztérium protokoll-osztályának vezetője. résztvett a búcsúztatáson a budapesti diplomáciai képviselők számos vezetője és beosztottja, valamint a koreai nagykövetség munkatársai./mti/

...-

18,33 /m

- 32 -

19.10

bb 49. levélváltás a magyar-görög kulturális kapcsolatokról

m/cz

1962. november 5.

a magyar-görög kulturális kapcsolatok fejlesztése tárgyában november 5-én levélváltásra került sor a magyar külügyminisztériumban. a levélváltást követően puja frigyos külügyminiszterhelyettes ebédet adott théodore a. griva gardikioti, görögország budapesti rendkívüli követe és meghatalmazott minisztere tiszteletére./mti/

...-

bb 45. magyar-indiai áruforgalmi jegyzőkönyvet irtak alá

kül/kr/m/cz

1962. november 5.

a budapesten folytatott tárgyalások után hétfőn a külkereskedelmi minisztériumban aláírták az 1963. évi magyar-indiai áruforgalomra vonatkozó jegyzőkönyvet.

a jegyzőkönyv jelentős forgalomemelkedést irányoz elő a következő évre. a főbb magyar exportcikkek: erőművek, szerszámgépek, egyéb gépek, dőmperek, árammérők, finommechanikai cikkek, varratnélküli acélcsővek, hengerekt áruk, vegyi cikkek, gyógyszerek, vasuti abroncsok és tengelyek. indiai szállításai között főként takarmányfélések, jutaárak, vasérc, csillám, kókusztermékek, bőrféleségek, dohány, kávé, tea, különféle textilárak, földi dió, stb. szerepelnek, ezenkívül különböző ipari és fogyasztási cikkek.

az áruszállítási jegyzőkönyveket magyar részről ujházi lászló, a külkereskedelmi minisztérium főosztályvezetője, indiai részről pedig s. vohra külkereskedelmi államtitkárhelyettes írta alá. az aláírásnál jelen volt, s. venkataraman, az indiai köztársaság budapesti nagykövetségének ideiglenes ügyvivője is.

a tárgyalásokon résztvett indiai delegáció hétfőn délután elutazott budapestről./mti/

...-

18.37/a

- 33 -

19.10

me

bb 46. visszaérkezett az interparlamentáris unió magyar csoportjának delegációja

m/cz

1962. november 5.

az interparlamentáris unió magyar csoportjának küldöttsége, amely dr. molnár erik országgyűlési képviselő, az interparlamentáris unió magyar csoportjának alelnöke vezetésével résztvett az unió ezévi október 24. - november 1.-között braziliában tartott 51. konferenciáján, szombaton visszaérkezett budapestre./mti/

bb 47. a török köztársaság elnökének távirata dobi istvánhoz

m/cz

1962. november 5.

cemal gürsel, a török köztársaság elnöke táviratban mondott köszönetet dobi istvánnak, az elnöki tanács elnökének a török köztársaság nemzeti ünnepe alkalmából kifejezett jókívánságaiért./mti/

bb 50. időjárásjelentés

sze/m/la

1962. november 5.

a meteorológiai intézet jelenti 1962. november 5-én, hétfőn este:

felhős, ködös idő

várható időjárás kedd estig: felhős, párás idő esővel. élénk déli szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet kedden 11-15 fok, délen és keleten helyenkint 15 fok felett./mti/

bb 51. dr. réczei lászló az első kambodzsai nagykövetünk

küm/szabados/ ge/pv/m/cz

1962. november 5.

a magyar népköztársaság elnöki tanácsa dr. réczei lászló rendkívüli és meghatalmazott nagykövetet a magyar népköztársaság új-delhi nagykövetségének vezetésére kapott megbízatásának, valamint a ceylonba, a burmai unióba és a nepáli királyságba történt akkreditálásának érintetlenül nagysága mellett rendkívüli és meghatalmazott nagyköveti minőségben akkreditálta a kambodzsai királyságba./mti/

19.00/a

- 34 -

bb.52. a pártkongresszus tiszteletére határidő előtt három héttel korábban befejeződött békés megye faluvillamosítása

vid/sze/a cz

1962. november 5.

befejeződött békés megye faluvillamosítása. hétfőn délelőtt nagykopáncson, délután pedig a megye utolsó falu villamosított falujában, ujszalontán kigyulladt a villanyfény. a nagy esemény alkalmából arany tóth lajos, a békés megyei tanács vb elnöke mondott ünnepi beszédet.

az ujszalontaiak nevében bertalan sándor igazgató tanító mondott köszönetet a délmagyarországi áramszolgáltató vállalat műszaki és fizikai dolgozóinak, akik a kongresszus tiszteletére november 28-a helyett november 5-re bekötötték a villanyt a román nemzetiség lakta községbe. ujszalonta vezetői vacsorát adtak a villamosításban résztvevő dolgozók tiszteletére./mti/

a szerkesztőségek figyelemébe!

a bb 48. számú hír /elutazott magyarországról a koreai nagykövet/ első sorában a nagykövet neve helyesen:

/mti/

l i d o n g e n

21,45 /m

- v é g e -

- 35 -

NW

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fém utca 6-7. Telefon: 180-400, 360-500
A szerkesztést és kiadását a vezérigazgató felel.

m t i b e l p o l i t i k a i k ü l ö n k i a d á s

1962. november 5.

az országgyűlés ülése

t bc/gg vm fm

1962. november 5.

hétfőn délelőtt 11 órakor összeült az országgyűlés

részt vett az ülésen dobi istván, a népköztársaság elnöki tanácsának elnöke; kádár jános, az mszmp központi bizottságának első titkára, a forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke; apró antal, biszku béla, fehér lajos, focsk jeniő, kállai gyula, dr. münnich ferenc, rónai sándor, somogyi miklós, az mszmp politikai bizottságának tagjai, gáspár sándor, komócsin zoltán, szirmai istván, az mszmp politikai bizottságának póttagjai, csergő jános, czottner sándor, dr. doleschall frigyos, ilku pál, kisházi ödön, kovács imre, losonczy pál, nagy józsefné, dr. nezvál ferenc, nyers rezső, pap jános, péter jános, tausz jános, dr. trauttmann rezső miniszterek, dr. ajtai miklós, az országos tervehivatal elnöke.

a diplomáciai páholyokban helyet foglalt a budapesti diplomáciai képviselők számos vezetője és tagja.

az ülést rónai sándor, az országgyűlés elnöke nyitotta meg.

/folyt. köv./

11.30

. - 1 -

kw.

/az országgyűlés.....1.folyt./vm

bejelentette, hogy fekete miklós országgyűlési képviselő lemondott mandátumáról, s a bács-kiskun megyei választókerületben így megüresedett képviselői helyre csik Antal pótképviselőt hívta be. az országgyűlés ezután jóváhagyólag tudomásul vette az elnöki tanácsnak a legutóbbi ülészak óta alkotott törvényerejű rendelkezésekről szóló jelentését, majd római sándor javaslatára elfogadta az ülészak napirendjét, a napirend a következő:

1./ a magyar népköztársaság és az indonéz köztársaság között djakartában 1961. augusztus 23-án aláírt barátsági és együttműködési szerződés törvénybe iktatásáról szóló törvényjavaslat tárgyalása;

2./ a villamosenergia fejlesztéséről, átviteléről és elosztásáról szóló törvényjavaslat tárgyalása;

3./ a tanácstagok választásával összefüggő rendelkezésekről szóló törvényjavaslat tárgyalása;

4./ a legfőbb ügyész beszámolója.

az országgyűlés ezután megkezdte a tárgysorozat megvitatását. kiss károly, a külügyi bizottság elnöke, az első napirendi pont előadója emelkedett szólásra.

/folyt. köv./

11.37

- 2 -

/ az országgyűlés.....2.folyt./vm

- megtisztelő feladatnak tartom - mondotta, - hogy a külügyi bizottság nevében az országgyűlés elé terjeszthetem törvénybeiktatás céljából a magyar népköztársaság és az indonéz köztársaság közötti barátsági és együttműködési szerződést, amelynek ratifikációs okmányait a napokban cseréltük ki.

- meglelégedéssel állapíthatjuk meg, hogy ez a szerződés is a pártunk és kormányunk által következetesen folytatott békés külpolitika szellemében fogant, e politikának, amelyet a békés egymás mellett élés elve vezérel, - fontos eleme a gyarmati sorból felszabadult és a pozitív semlegesség elvét követő népek és államok iránt érzett barátságunk, e politikával összhangban építettük ki baráti kapcsolatainkat a távoli indonézia népével is. az indonéz-magyar barátság szilárd alapját képezi, hogy a nemzetközi politika alapvető kérdéseiben azonosak nézeteink.

- indonéz államférfiak magyarországi látogatása alkalmával már több ízben kifejeztük tiszteletünket és elismerésünket az indonéz köztársaság független és aktív külpolitikája iránt. külügyi bizottságunk is nagyra értékeli ezt a politikát, amely építő módon járul hozzá a nemzetközi feszültség enyhítéséhez és a béke fenntartásához.

- kapcsolataink a baráti indonéziával örvedetes fejlődtek az utóbbi időben és együttműködésünk kiterjed a politikai, gazdasági és kulturális élet számos területére. kormányunk és népünk együtt érzett és támogatást adott az indonéz népnek és kormánynak abban az igazságos harcban, amelyet nyugat-irián felszabadításáért folytatott. e helyről is üdvözljük indonézia hős népét és vezetőit abból az alkalomból, hogy - ha a vonatkozó egyezményt minden érdekelt fél olyan becsületesen betartja, mint az indonéz köztársaság kormánya - akkor nyugat-irián lényegében békés úton felszabadul a gyarmati elnyomás alól.

- gazdasági és kulturális kapcsolatainkat szintén egyezmények szabályozzák, amelyek fontos kiegészítései a barátsági szerződésnek. kormányunk nagy gondot fordít az országaink közötti egyezmények következetes végrehajtására.

- a magyar nép őszinte, baráti érzelmeiket táplál a szabadságszerető indonéz nép és vezetői iránt, ezt bizonyította az a meleg fogadtatás is, amelyben országunk lakossága részesítette sukarno elnök urat magyarországi látogatásai alkalmával, kifejezésre juttatva, hogy barátságunk indonéziával a gyarmatosítás ellen harcoló népek iránt vállalt szolidaritásunk szilárd alapjain nyugszik.

/folyt. köv./

12.18

- 3 -

/az országgyűlés... 3. folyt./vm

- e gondolatok jegyében kérem a tisztelt országgyűlést, emelje törvényre a magyar-indonéz barátsági és együttműködési szerződést.

ezután péter jános külügyminiszter szólalt fel.

- tisztelt országgyűlés! kedves képviselőtársak! nevezetes államközi szerződést iktatunk ma törvénybe, ez az első barátsági és együttműködési szerződés, amely a magyar népköztársaságot egy nem szocialista országgal köti össze: első, de bizonyára nem utolsó, milyen mértékben erősödik a különböző rendszerű országok békés egymás mellett élése, olyan mértékben növekszik majd a különböző rendszerű országok együttműködésének alapelveit és kereteit meghatározó szerződések száma.

- a magyar - indonéz barátsági szerződés nemcsak a magyar népköztársaság nemzetközi kapcsolataiban jelent kiemelkedő eseményt, hanem jelentős esemény általában is a különböző rendszerű országok együttműködésének fejlődésében, a volt gyarmatokat nem multbeli gyarmati sorsuk, hanem jelenlegi és jövőbeli nemzetközi szerepük tükrében kell szemlélünk, indonéziára nekünk ma nem úgy kell tekintenünk, mint hollandia egykori gyarmatára, hanem mint a földkerekség egyik legnagyobb országára. indonézia, arányait tekintve, a földkerekség ötödik országa.

- indonézia a gyarmatosítás maradványai ellen vívott harcában megmutatta, hogy mintegy százmilliós lakosságával, barátainak és szövetségeseinek támogatásával volt gyarmatosítóit és azok szövetségeseit tárgyalóasztalhoz tudja ültetni, hollandia képviselői október 1-ével elhagyták nyugat-iriánt, átadták helyüket az egyesült nemzetek szervezete képviselőinek, s 1963 május elsején, a nemzetközi munkásmozgalom nagy ünnepén - amely indonéziában sajátosságosan nagy népi ünnep - veszi át indonézia nyugat-irián közigazgatását.

/folyt. köv./

12.40

13.15

- 4 -

/az országgyűlés... 4. folyt./ gy

az egész nemzetközi élet szempontjából tanulságos az a szívós harc, amelyet indonézia folytatott nyugat-irián felszabadításáért, az egyesült nemzetek szervezetében majdnem egy évtizeden át évről-évre kérte indonézia nyugat-irián kérdésének tárgyalások útján való megoldását, egészen mostanig eredménytelenül, a nemzetközi helyzetben az erőviszonyoknak, az ENSZ-ben a tagállamok összetételének nagy mértékben meg kellett változnia ahhoz, hogy indonézia és nyugat-irián elérhesse célját, ebben az évben hollandiának ugyanaz a képviselője jelentette be az ENSZ-közgyűlésen a hollandok kivonulását nyugat-iriánból, aki korábban hét éven át szinte az emberiség üdvéért igyekezett feltüntetni a holland hatalom uralmát nyugat-iriánban, ugyanez a képviselő jelentette be ez év szeptemberében a megállapodást, hogy nyugat-irián közigazgatását előbb az ENSZ, majd indonézia veszi át, ezt megelőzően néhány nappal a holland hivatalos szóvivő azzal magyarázta a gyarmatosítók kivonulását nyugat-iriánból, hogy hollandia katonai szövetségesei nem adták meg a szükséges katonai segítséget indonézia ellen, az egyesült államok propaganda szervei azzal magyarázták szövetségeseik cserbenhagyását: az egyesült államok bizonyítani akarta indonéziának, hogy nemcsak a szocialista országokban található barátokra.

- indonézia nagy sikerének, nyugat-irián felszabadulásának világosak a magyarázatai, sukarno elnök felhívására az indonéz nép kész volt arra, hogy a fegyverrel betolakodókat fegyverrel verje ki, a szovjetuniónak, a szocialista tábornak a békés egymásmellett élésre irányuló politikája, a felszabadult népek életét minden támadás ellen védő hatalmas katonai ereje biztos védelmet nyújtott indonézia és nyugat-irián népe igaz harcához.

- az ENSZ 110 tagállama közül majdnem 60 a gyarmatosítók uralma alól ujonnan felszabadult ország, ezek képviselői felejtethetetlen keserű és megalázó emlékeket hordoznak magukban a gyarmatosítók uralmának idejéből, nekik természetesen hiába mesélnek a gyarmati maradványok birtokosai arról, hogy a gyarmati területeken való megmaradásuk az emberiség üdve és a gyarmati népek javát szolgálja, az ENSZ új tagállamai szenvedélyes és ellenállhatatlan harcot vívnak a gyarmatosítás utolsó maradványai ellen is, az ENSZ-közgyűlésen az új tagállamok leleplező támadásaira készülhetnek azok s a gyarmatosítók, akik még tartják volt gyarmatbirodalmuk egy, s más maradványait, és akik gyarmati uralmukat ilyen, vagy olyan hamis névre keresztelték át.

/folyt. köv./

12.47

13.20

- 5 -

[Handwritten signature]

/az országgyűlés... 5. folyt./ g

- a magyar népköztársaság és indonézia között a nagy távolság és a különbségek ellenére - folytatta - a barátság és az együttműködés sokféle területe és formája alakult ki - mind a két állam egymáshoz való viszonyában, mind a nemzetközi életben, a nemzetközi szervezetekben. a múlt héten a barátsági és együttműködési szerződés ratifikációs okmányainak kicserélésekor indonézia budapesti nagykövetségének ideiglenes ügyvivője így jellemezte kapcsolatainkat: „Indonéziának magyarországhoz fűző barátsága sajátos természetű, és azon alapul, hogy nézeteink azonosok számos nemzetközi és nemzeti kérdésben - így a békés egymásmellett élés, a nemzetközi problémák békés eszközökkel való megoldása, az általános és teljes leszerelés, a gyarmatosítás és az imperializmus felszámolása minden formájában és megnyilatkozásában, a szocializmus építése, s az emberi egyenlőségért és méltóságért vívott harc kérdéseiben,..

- a barátsági és együttműködési szerződés aláírása óta kapcsolataink tovább bővültek, mind egymáshoz való viszonyunkban, gazdasági és kulturális együttműködésünkben, mind pedig nemzetközi vonatkozásban, az egyesült nemzetek szervezetében is. a magyar népköztársaság és az indonéz köztársaság delegációi a nemzetközi szervezetekben a legfontosabb nemzetközi kérdésekben együtt foglalnak állást, itt az országgyűlés előtt is ki szerezném fejezni köszönetünket kormányunk és népünk nevében indonézia kormányának azért, hogy a hidegháboru élesebb időszakában is indonézia delegációi bátran álltak ki a nemzetközi fórumokon a magyar delegációk mellett, az ugynevezett magyar kérdésben is - annak hidegháborus jellegét teleplezve és megbélyegezve - mellettünk foglaltak állást.

- ennek a barátsági és együttműködési szerződésnek a neve és tartalma egyaránt kifejezi, hogy a békés egymásmellett élés politikája nemcsak a különböző rendszerű országok békében való egymásmellett létezését követeli, hanem ennél sokkal többet: alkotó együttműködést a gazdasági és a kulturális, sőt a politikai élet területein is. a békés együttműködést nemcsak olyan országok között lehet gyümölcsözően megteremteni, mint a magyar népköztársaság és indonézia, ahol a barátság előfeltételei különösen kedvezőek, hanem olyan országok között is megteremthetők az együttműködés feltételei, amelyeknek viszonyában sok a kölcsönös ellentmondás, amikor hruscsov elvtárs a kubai köztársaság ellen tervezett invázióval és háborus veszéllyel szemben megtette javaslatait a békés tárgyalásokra, úgy jellemezte a békés egymásmellett élés lenini elvét, hogy győzteseknek és veszteseknek egyaránt javára szolgál, az a verseny, amely a különböző rendszerű országok között kialakulhat.

- a magyar népköztársaság külpolitikai alapelveit jól tükrözi ez a szerződés.

/folyt. köv./

13.11

13.20

PK

- 6 -

/az országgyűlés.....6. folyt/vm

a magyar szocialista munkáspárt kongresszusi irányelvei nemzetközi kapcsolatainkról ezeket mondják: „a magyar nép külpolitikáját a békés egymásmellett élés elve vezérli. még bensőségebb viszonyra törekszünk azokkal az országokkal, amelyekkel kapcsolataink barátságos, barátságos akarjuk fejleszteni azokkal az országokkal, amelyekkel kapcsolataink normális és korrekt, amelyekkel pedig még nem kielégítő, vagy rossz a viszonyunk, normális kapcsolatokra törekszünk,..

- a barátság további erősítésének, a kapcsolatok további bővítésének vágyával küldjük üdvözlőnk az indonéz népek és kormányának, örömmel tölt el bennünket fejlődésük és nemzetközi sikerük egyaránt. kívánjuk, hogy nyugat-irán részvétele indonézia népeinek életében segítse politikai, társadalmi és gazdasági fejlődésüket, növelje indonézia szerepét a nemzetközi problémák békés megoldásában, a gyarmatosítás maradványainak felszámolásában. a magyar nép és kormánya hű barátságáról biztosítja indonézia népét és kormányát.

- tisztelt országgyűlés! a magyar népköztársaság és az indonéz köztársaság között kötött barátsági és együttműködési szerződésről szóló törvényjavaslatot elfogadom és a tisztelt országgyűlésnek elfogadásra ajánlom. /taps/.

az országgyűlés a magyar népköztársaság és az indonéz köztársaság között djakartában, 1961. augusztus 23-án aláírt barátsági és együttműködési szerződés törvénybeiktatásáról szóló törvényjavaslatot egyhangulag elfogadta.

ezután következett a villamosenergia fejlesztéséről, átviteléről és elosztásáról szóló törvényjavaslat tárgyalása. czottner sándor nehézipari miniszter emelkedett szólásra.

/folyt. köv./

13.17

- 7 -

PK

/ az országgyűlés... 7. folyt./ gy

bevezetőben megállapította, hogy a népgazdaságunk előtt álló rendkívül nagy feladatok megoldásának egyik alapvető feltétele a villamosenergiaellátás megfelelő biztosítása. hazánk összes energiaigényének csaknem negyedrészt ma már villamosenergiából fedezik, s általános elv, hogy a villamosenergia-ellátásban mindenki egyformán részesedhessen - hiszen a villamosítás az életszínvonal emelésének, a kultúra terjedésének egyik nagyon fontos eszköze.

- az ország gazdasági fejlődése mind több villamosenergiát igényel - folytatta a miniszter. - a felhasználás mértékének növekedésére jellemző, hogy 1960-ban 45.5 százalékkal több villamosenergiára volt szükségünk, mint 1955-ben; s ez alatt az öt év alatt az ipar fogyasztása 43.3 százalékkal, a mezőgazdaságé 177.7 százalékkal, a háztartásoké pedig 92.5 százalékkal emelkedett. a villamosenergiafogyasztás egy főre jutó hányada szintén hű képet rajzol a fejlődésről, az igények növekedéséről. 1938-ban hazánkban az egy főre jutó villamosenergia 142.7 kilowattóra volt. ez a szám 1961-re 802 kilowattóra - tehát napjainkig csaknem hatszorosa - emelkedett, a növekedés nemcsak azért jelentős, mert kifejezi a szocialista gazdaság erőteljes fejlődését, hanem azért is, mert azt mutatja, hogy 1961-ben az egy főre jutó villamosenergia-felhasználásban már meghaladtuk a világátlagot. a világátlag ugyanis 1961-ben 770 kilowattóra volt.

czottner sándor ezután vázolta, milyen nagy erőfeszítéseket tett népgazdaságunk a felszabadulás után a villamosipar fejlesztésére, az új, magasabb követelmények kielégítésére. 1950 óta 11 erőművet építettünk, s a most épülő százhalombattai erőmű egyedül is több villamosenergiát szolgáltat majd, mint a felszabadulás előtti Magyarország valamennyi erőműve. ma már ötszörannyi villamosenergiát tudunk az országnak adni, mint amennyi 1938-ban a fogyasztás volt. a fejlődés továbbra is töretlen lesz, s például a második ötéves terv időszakában, 1965-ig erőműveink teljesítőképessége 1960-hoz viszonyítva 700 megawattal emelkedik - az import megfelelő fokozása mellett.

- a kapitalista vállalkozóktól átvett villamoshálózatot az elmúlt másfél évtizedben szinte teljesen ki kellett cserélni, korszerű és biztonságos nagyfeszültségű vezeték- és kisfeszültségű elosztóhálózatot kellett létrehozni. jellemző adatként említhetem, hogy az ország jelenlegi villamosenergia-vezeték-hálózatának hossza mintegy hetvenezer kilométer.

/folyt. köv./

13.39

/ az országgyűlés... 8. folyt./ gy

ez a vezetékhalózat 1963 július 1-ig - tehát éppen a törvényjavaslat hatálybalépésének napjáig - Magyarország minden közigazgatási egységéhez kiépült. további feladat a községeken belüli villamosítás és a mezőgazdaság fokozottabb villamosítása.

- a falvak villamosítását lényegében befejeztük. ezzel kapcsolatban érdemes megjegyezni, hogy a felszabadulást megelőzően 57 év alatt évenként átlagosan 22 falu villamosítására került sor, ezzel szemben 1945 után évenként átlagosan 107 faluban gyulladt ki a villanyfény. ez a tény meggyőzően bizonyítja, hogy a villamosításnál nemcsak az ipar fejlődésének érdekelt vettük figyelembe, hanem a mezőgazdaság és a lakosság területi elhelyezkedésével is számot vettünk. ma már a rádió, a televízió, a mosógép és a műszaki fejlődés sok más vívmánya a leg-távolabbi falvakban is jóformán ugyanolyan keresett, mint a nagyvárosokban, vagy akár budapesten. érthető tehát, hogy nagy feladatot ró népgazdaságunkra a háztartások gyors ütemben növekvő villamosenergia-igényének kielégítése. a huszéves távlati terv előirányzatai szerint 1980-ra az egy háztartásra jutó villamosenergia-fogyasztás a jelenleginek nyolcszorosára nő; a mezőgazdaság villamosenergia-felhasználása pedig ez alatt az idő alatt több mint tizszeresére emelkedik.

- a nagyarányú fejlesztéssel egyidejűleg azonban olyan problémák is felmerülnek, amelyeket államunk jogrendszerével összhangban, a törvényesség érdekében rendezni kell. hazánkban a villamosenergiával kapcsolatos viszonyok átfogó jogi rendezése 1931-ben történt. aligha kell különösebben indokolni, hogy e több mint három évtizedes törvény rendelkezéseit a megváltozott társadalmi és gazdasági viszonyok között nem lehetett alkalmazni, s a polgári törvénykönyv megalkotása után a régi villamosenergiatörvény már csak ökevényként élt törvénytárunkban. szükségszerűen felvetődött az új villamosenergia-törvény létrehozásának igénye.

/folyt. köv./

13.54

le f

/ az országgyűlés.... 9. folyt./ gy

a miniszter ezután a törvényjavaslat fontosabb alapelveit ismertette. rámutatott, hogy a törvényjavaslat előírásai szerint megfelelő műszaki együttműködést kell fenntartani a fontosabb hazai erőművek között, valamint a hazai erőművek és a baráti államok által létrehozott közép-európai villamosenergia-rendszer között. alapvető etől és az is, hogy a villamosmű csak el nem hárítható műszaki és gazdasági okokból korlátozhatja vagy szüneteltetheti az ellátást. a törvényjavaslati rendezi a villamosművel kapcsolatos beruházási kérdéseket - az állami beruházásokra vonatkozó általános szabályokkal összhangban, a beruházási kódex szabályaitól a villamosmű létesítésénél csak annyiban lehet eltérni, amennyiben a sajátos adottságok ezt indokolják.

a rendelkezések szerint a villamosmű üzemeltetője jogosult arra, hogy berendezéseit idegen ingatlanokon helyezze el. a törvényjavaslat rendezi a fogyasztói berendezések államigazgatási felügyeletének és műszaki hatósági ellenőrzésének kérdéseit, szabályozza a villamosmű dolgozóinak szakmai képzését, kiemelkedő fontosságú a villamosenergia és teljesítménygazdálkodásra vonatkozó rendelkezés, amely azt célozza, hogy a villamosenergiát biztonságosan termeljék és takarékosan használják fel.

czottner sándor a törvényjavaslatnak a villamosművek együttműködésére vonatkozó szakaszával külön is részletesen foglalkozott. hangoztatta, hogy ezzel törvényi szinten is lehetővé válik az államközi szerződés keretében történő együttműködés

külföldi villamosenergia-rendszerrel. az együttműködést szükségessé és indokoltá teszi az, hogy az előzetes távlati tervek szerint villamosenergia-importunkat a következő öt éves tervek időszakában jelentősen növeljük. 1980-ban az összes várható szükségletnek csaknem negyedrészt import villamosenergiából fedezzük. a szovjetunió nyugatukrajnai energiarendszeréből a munkács és sajószögöd között kiépített 220 kilovoltos távvezeték-rendszeren át, előnyös feltételek mellett már ebben az évben megkezdődött a villamosenergia-szolgáltatás. 1965-re az együttműködés keretében már annyi villamosenergiát kapunk, amennyit legnagyobb erőműünk, a borsodi hőerőmű termel. a munkács alállomás egyébként a közeljövőben nemzetközi kooperációs csomóponttá épül ki, ahol a szovjetunió, csehszlovákia, románia és magyarország nagyfeszültségű távvezeték-rendszere közvetlen kapcsolatba kerül.

/folyt. köv./

14.07

- 10 -

/ az országgyűlés.... 10. folyt./ gy

ezeknek az országoknak rendszeréhez csatlakozik a német demokratikus köztársaság és Lengyelország majd később bulgária villamosenergia-hálózata is. a baráti szocialista államok együttműködő villamosenergia-rendszerét központi szerv, a prágai nemzetközi teherelosztó irányítja majd, amely a jövő év elején kezdi meg működését. a nemzetközi teherelosztó biztosítja a nemzeti érdekek összehangolását és az egész rendszer gazdaságos működését. a teherelosztóban az érdekelt országok szakemberei fognak dolgozni. a villamosenergia-cserére vonatkozó nemzetközi megállapodások rendkívül előnyösek a résztvevő országok számára, s egyebek között lehetővé teszik a költséges energia tartalékolás csökkentését, az erőforrások jobb kihasználását.

- a törvényjavaslat a villamosenergia iparág valamennyi jelentős problémáját alapelveiben rendezi és ez elősegíti a villamosenergia-termelés és elosztás nagy feladatainak egységes és egyöntetű megoldását. összehangolja a népgazdaság különböző ágainak érdekeit, s megfelelő jogi eszközöket nyújt az ország villamosításával összefüggő feladatok valóra váltásához is, - fejezte be beszédét czottner sándor.

ezután gácsi miklós, az országgyűlés ipari és közlekedési bizottságának tagja a villamosenergia fejlesztéséről, átviteléről és elosztásáról szóló törvényjavaslat előadója emelkedett szólásra. előljáróban példákkal bizonyította, hogy az 1931. évi törvény a kapitalizmus szolgálatában született és a tökéletes kizsákmányolást támogatta. bár a közhasználatba vétel fogalmát is tartalmazta, ez csak porhintés volt, általában az üzleti érdek szem előtt tartása, s a félelem a csődtől hatotta át. alkalmazása pedig helytelen energiagazdálkodással, öncélú hálózatfejlesztéssel, a lakosság érdekeinek mellőzésével, rablógazdálkodással járt.

az előadó a továbbiakban így folytatta:

- 1948-ban az államosítással új tulajdonviszonyok alakultak ki hazánkban, amelyek megteremtették a nagyarányú fejlesztés lehetőségeit. a régi kis teljesítőképességű, elmaradott módszerekkel dolgozó villanytelepek helyett, kifejlődött az ország villamosenergia-ipara, ezt követelte a szocialista iparosítás, a mezőgazdaságban végbement változások, a nagyüzemi gazdálkodás kialakulása.

/folyt. köv./

14.36

- 11 -

/az országgyűlés.....11. folyt./vm

- hazánk villamosenergia-termelése 1930-ban csupán 700 millió, 1938-ban 1399 millió kilowattóra volt, 1950-ben pedig elérte a 3200 millió kilowattórát. az elmúlt tizenkét évben 11 erőművet építettünk, s már készül a tizenkettedik, a dunamenti hőerőmű is, amely egymaga több energiát ad majd az országnak, mint amennyi 1945 előtt az össztermelés volt.

gácsi miklós kitért arra is, hogy 1950 és 1960 között net és félszeresére növekedett villamosenergia-termelésünk, fejlődött a hálózat, létrejött az új elosztási rendszer, s megteremtettük a falu villamosításának alapjait. bejelentette: alig több mint fél év múlva az utolsó magyar faluban is kigyullad a villany, majd így folytatta:

-mi testvéri közösségben élünk barátainkkal, a többi szocialista országgal, s ez megmutatkozik a villamosenergia ipar területén is. a csehszlovák szocialista köztársasággal, a német demokratikus köztársasággal, valamint a lengyel népköztársasággal az elmúlt években olyan villamosenergia-kooperációt hoztunk létre, amely csak ilyen közösségben lehetséges.

beszélt arról, hogy az idén az év elején átadták rendeltetésének a szovjetuniót magyarországgal összekötő béke magasfeszültségű távvezetékét, s a borsod megyei sajószögeden bekapcsolták hazai hálózatunkba a határon túlról érkező energiát. nyugat-ukrajna és magyarország energetikai rendszerének egyesítésével, a 300 kilométeres ukrainai vezetékvonallal megépítésével mi is felhasználói lettünk az ukrainai, dobrotvori hőerőmű áramának.

- ez az együttműködés - mondotta a továbbiakban - nagy gazdasági előnyökkel jár, mert lehetővé teszi közös természeti erőforrásaink, villamosenergia-iparunk teljesítőképességének legésszerűbb kihasználását, a költségek csökkentését, s biztosítja a zavartalan áramszolgáltatást.

ismertette a hálózatfejlesztés néhány statisztikai adatát, majd így folytatta:

- az új törvénytervezet tükrözi az alapvetően megváltozott helyzetet, az országgyűlésnek azonban egy új törvény alkotásakor a jövőbe is néznie kell.

/folyt. köv./

14.41

/az országgyűlés.....12. folyt./vm

- a műszaki fejlesztés és az ezzel összefüggő automatizálás, műszerezés, a mezőgazdaság nagyüzemi fejlesztése, a közlekedés korszerűsítése, s a kulturális színvonal növekedése ma már nem képzelhető el a villamosenergia-termelés fokozott növekedése nélkül. olyan törvényt kell tehát alkotnunk, tisztelt képviselőtársaim, amely az összes társadalmi érdek figyelembe vételével, a szocialista termelés során következő feladatainak megfelelően szabályozza az ország villamosenergia-ellátásával kapcsolatos alapvető kérdéseket.

- a törvényjavaslat - hangsúlyozta az előadó - ezeknek a követelményeknek is megfelel, biztosítja, hogy az 1960. évi egy főre eső 740 kilowattóra villamosenergia-felhasználás 1980-ra 4500 kilowattórára növekedjék. a mai 1500 megawattos termelés 1970-re 2.3-szorosára, 1980-ra pedig 5.5-szeresére növekedik. az országos hálózat nyomvonalának hossza 1980-ra megkétszereződik. a törvényjavaslat tehát nemcsak eredményeinket tükrözi hűen, hanem biztosítja a fejlődést is.

gácsi miklós végül az ipari és közlekedési bizottság nevében az országgyűlésnek elfogadásra ajánlotta a törvényjavaslatot.

szurdi istván budapesti képviselő felszólalásában hangoztatta, hogy az új törvény csak bizonyos jogi vonatkozású feltételeket biztosít villamosenergia-ellátásunk fejlesztéséhez. az ellátottság magasabb színvonalának eléréséhez vezető szerveinknek számos fontos feladatot kell még megoldaniuk.

- az ipar villamosenergia fogyasztásának mai mértéke ipari termelésünk nagyarányú növekedéséről tanuskodik; a számok azonban arra is felhívják a figyelmet, hogy iparunk műszaki színvonala még nem elég magas. ebből következik, hogy az ipari termelés növekedésével párhuzamosan jelentős villamosenergia-igénnyel kell számolnunk a várható, sőt elkerülhetetlen műszaki fejlődés következtében is. az energiafelhasználás mértékét illetően egyébként ma még nem kielégítő a helyzet a többi fogyasztói szektorok - a háztartások és a mezőgazdaság - területén sem.

/folyt. köv./

14.58

/ az országgyűlés.....13. folyt./vm

ezt bizonyítja egyebek között az, hogy míg 1960-ban hazánkban az egy lakosra jutó háztartási villamosenergia-fogyasztás 55 kilowattóra volt, addig csehszlovákiában ennek kétszerese, a német demokratikus köztársaságban pedig négyszerese volt.

- hozzátartozik az igazsághoz, hogy a háztartások nálunk még nem igényelnek ilyen sok villamos-energiát, de az is tény, hogy a jelenlegi viszonylag alacsony igényeket sem tudjuk hiánytalanul kielégíteni; jóllehet a nemzetközi tapasztalati számok azt jelzik, hogy a lakosság villamos-energia igénye kétszerte gyorsabban nő az ipar igényénél.

- viszonylagos elmaradásunknak több oka van. ilyen például az, hogy erőművi rendszerünket - különösen 1954 után - gyors ütemben fejlesztettük, ezzel az ipar energiaellátását megfelelően biztosítottuk is, a lakosság céljait szolgáló kisfeszültségű ellátó hálózatok azonban ezzel egyidőben nem épültek ki kellő számban. ez játszik közre abban, hogy a fogyasztók gyakran nem azt az áramfeszültséget kapják, amely háztartási készülékek gazdaságos üzemeltetéséhez és avilágításhoz szükséges. nem nyugodhatunk bele abba, hogy a hálózatépítés elmaradása a továbbiakban is gátja legyen a hűtőgépek, mosógépek, villamostűzhelyek és más, áramigényes háztartási eszközök szélesebbkörű elterjedésének.

szurdi istván a továbbiakban a mezőgazdaság villamosenergia-ellátásának problémáival foglalkozott. rámutatott, hogy bár 1963-ban befejezzük a falvak teljes villamosítását, s csaknem minden állami gazdaságot és szövetkezetet bekapcsolunk az országos villamoshálózatba - a mezőgazdaság villamosenergiafogyasztása mégis viszonylag igen alacsony, pedig a talajművelés kivételével jóformán minden egyéb mezőgazdasági munka részben vagy egészében villamosítható.

- a tapasztalatok ugyanakkor azt bizonyítják, hogy az erőművek létesítésének és a hálózatok kiépítésének költségei, a villamosáram termelésének költségei magasabbak a szükségesnél. az ezen a téren ránk háruló feladatok megoldásához az szükséges, hogy mind a villamosenergia fejlesztéséért, átviteléért és elosztásáért felelős nehézipari tárca, mind a többi népgazdasági ágazatok és vezetői - a műszaki tervezéstől a kivitelezésig - az eddiginél jobb munkát végezzenek.
/folyt. köv./

15.10

- 14 -

le

/ az országgyűlés... 14. folyt./ gy

a felszólaló ezután a villamosenergia-termelés gazdaságosságára bártételének konkrét feladatairól szökött. a leglényegesebb - hangoztatta -, hogy a különböző célokat szolgáló villamosáramot az eddiginél olcsóbban állítsuk elő. az önköltség alakulásában természetesen szerepet játszanak a beruházási költségek, s olyan tényezők is, hogy a villamosáram előállításához milyen értékű és mennyiségű energiahordozót használunk fel. a gazdaságosabb villamosenergia-termelés érdekében tehát szénbányászatunk illetékeseinek pontosan fel kell mérniök, meg kell állapítaniök a széntelepek minden olyanadatát, gazdasági mutatóját, amely segítséget ad a reális erőműépítési program összeállításához. ilyen felmérés eddig nem történt, s ebből népgazdasági károk keletkeztek és keletkezhetnek.

- a kohó- és gépipari minisztérium, a nehéz-villamosági gépeket előállító ipar sokat tehet - és köteles is tenni - az energetikai beruházások és az üzemviteli költségek csökkentéséért. ez különösen fontos, mert 1966-tól 1980-ig előreláthatólag további 6 200 megawatt erőművi kapacitást kell felépítenünk. nemcsak a turbina- és generátorgyártásban szükséges világos elhatározásokra jutni, hanem ezzel összefüggésben meg kell határozoznunk a kazángyártás, a transzformátorok és segéberendezések - így az erőművi tápházak és vízlágyító berendezések - gyártásának megfelelő fejlesztési ütemét.

- az utolsó néhány évben már sikerült elérnünk, hogy épülő erőműveink gépegységei a tervben előírt határidőre adtak áramot. ilyen módon elértük, hogy erőműveinket általában 5-6 év alatt véglegesen üzembe helyeztük. az erőművek felépítése azonban tovább gyorsítható a beruházási erőök nagyobb összpontosításával, a munka jobb megszervezésével. teljesen reális tehát, hogy elérjük: nagy erőműveink 3-3 és fél év alatt felépüljenek.

szurdi istván részletesen beszélt a nemzetközi együttműködés nagy jelentőségéről, amely nagyban előmozdítja a villamosenergia-ellátás gazdaságosabbá tételét. példaként említette, hogy drága termelőberendezéseket csak azért kell létesítenünk és üzemben tartanunk, hogy a nap néhány órájában, csúcs-időben - amikor valamennyi fogyasztó áramot kér - az igényeket zavartalanul kielégíthessük. az európai szocialista országok területén az időszámításban egy-két óra eltolódás van. ha villamosenergiarendszereink távvezetékekkel megfelelően összekapcsoljuk, s az elosztást nemzetközi központból intézzük, akkor - az időeltolódás felhasználásával - elérhető, hogy a magyar villamosenergia-rendszer csúcsidőben körülbelül 300 megawatt energiaterjesztményt kapjon, anélkül, hogy annak előállítására a baráti országokban külön erőművet építenének.
/folyt. köv./

15.20

15.28

- 15 -

me

/ az országgyűlés.....13. folyt./vm

ezt bizonyítja egyéb között az, hogy míg 1960-ban hazánkban az egy lakosra jutó háztartási villamosenergia-fogyasztás 55 kilowattóra volt, addig csehszlovákiában ennek kétszerese, a német demokratikus köztársaságban pedig négyszerese volt.

- hozzátartozik az igazsághoz, hogy a háztartások nálunk még nem igényelnek ilyen sok villamos-energiát, de az is tény, hogy a jelenlegi viszonylag alacsony igényeket sem tudjuk hiánytalanul kielégíteni; jóllehet a nemzetközi tapasztalati számok azt jelzik, hogy a lakosság villamos-energia igénye kétszerte gyorsabban nő az ipar igényénél.

- viszonylagos elmaradásunknak több oka van, ilyen például az, hogy erőművi rendszerünket - különösen 1954 után - gyors ütemben fejlesztettük, ezzel az ipar energiaellátását megfelelően biztosítottuk is, a lakosság céljait szolgáló kisfeszültségű ellátó hálózatok azonban ezzel egyidőben nem épültek ki kellő számban. ez játszik közre abban, hogy a fogyasztók gyakran nem azt az áramfeszültséget kapják, amely háztartási készülékek gazdaságos üzemeltetéséhez és a világításhoz szükséges, nem nyugodhatunk bele abba, hogy a hálózatépítés elmaradása a továbbiakban is gátja legyen a hűtőgépek, mosógépek, villamos tüzhelyek és más, áramigényes háztartási eszközök szélesebbkörű elterjedésének.

szurdi istván a továbbiakban a mezőgazdaság villamosenergia-ellátásának problémáival foglalkozott, rámutatott, hogy már 1963-ban befejezzük a falvak teljes villamosítását, s csaknem minden állami gazdaságot és szövetkezetet bekapcsolunk az országos villamoshálózatba - a mezőgazdaság villamosenergiafogyasztása mégis viszonylag igen alacsony, pedig a talajművelés kivételével jóformán minden egyéb mezőgazdasági munka részben vagy egészében villamosítható.

- a tapasztalatok ugyanakkor azt bizonyítják, hogy az erőművek létesítésének és a hálózatok kiépítésének költségei, a villamosáram termelésének költségei magasabbak a szükségesnél. az ezen a téren ránk háruló feladatok megoldásához az szükséges, hogy mind a villamosenergia fejlesztéséért, átviteléért és elosztásáért felelős nehézipari tárca, mind a többi népgazdasági ágazatok és vezetői - a műszaki tervezéstől a kivitelezésig - az eddiginél jobb munkát végezzenek.
/folyt. köv./

15.10

- 14 -

le

/ az országgyűlés... 14. folyt./ gy

a felszólaló ezután a villamosenergia-termelés gazdaságosságába tételének konkrét feladatairól szövegezte, a leglényegesebb - hangoztatta -, hogy a különböző célokat szolgáló villamosáramot az eddiginél olcsóbban állítsuk elő. az önköltség alakulásában természetesen szerepet játszanak a beruházási költségek, s olyan tényezők is, hogy a villamosáram előállításához milyen értékű és mennyiségű energiahordozót használunk fel. a gazdaságosabb villamosenergia-termelés érdekében tehát szénbányászatunk illetékeseinek pontosan fel kell mérniük, meg kell állapítaniuk a széntelepek minden olyan adatát, gazdasági mutatóját, amely segítséget ad a reális erőműépítési program összeállításához. ilyen felmérés eddig nem történt, s ebből népgazdasági károk keletkeztek és keletkezhetnek.

- a kohó- és gépipari minisztérium, a nehéz-villamosági gépeket előállító ipar sokat tehet - és köteles is tenni - az energetikai beruházások és az üzemviteli költségek csökkentéséért. ez különösen fontos, mert 1966-tól 1980-ig előreláthatólag további 6 200 megawatt erőművi kapacitást kell felépítenünk. nemcsak a turbina- és generátorgyártásban szükséges világos elhatározásokra jutni, hanem ezzel összefüggésben meg kell határozni a kazángyártás, a transzformátorok és segéberendezések - így az erőművi tápházak és vizlágyító berendezések - gyártásának megfelelő fejlesztési ütemét.

- az utolsó néhány évben már sikerült elérnünk, hogy épülő erőműveink gépegységei a tervben előírt határidőre adtak áramot. ilyen módon elértük, hogy erőműveinket általában 5-6 év alatt véglegesen üzembe helyeztük. az erőművek felépítése azonban tovább gyorsítható a beruházási erőök nagyobb összpontosításával, a munka jobb megszervezésével. teljesen reális tehát, hogy elérjük: nagy erőműveink 3-3 és fél év alatt felépüljenek.

szurdi istván részletesen beszélt a nemzetközi együttműködés nagy jelentőségéről, amely nagyban előmozdítja a villamosenergia-ellátás gazdaságosabbá tételét. példaként említette, hogy drága termelőberendezéseket csak azért kell létesítenünk és üzemben tartanunk, hogy a nap néhány órájában, csúcs-időben - amikor valamennyi fogyasztó áramot kér - az igényeket zavartalanul kielégíthessük. az európai szocialista országok területén az időszámításban egy-két óra eltolódás van. ha villamosenergiarendszereink távvezetékekkel megfelelően összekapcsoljuk, s az elosztást nemzetközi központból intézzük, akkor - az időeltolódás felhasználásával - elérhető, hogy a magyar villamosenergia-rendszer csúcsidőben körülbelül 300 megawatt energiáteljesítményt kapjon, anélkül, hogy annak előállítására a baráti országokban külön erőművet építenének.

/folyt. köv./

15.20

15.28

- 15 -

me

1.sz. javítás

/ az országgyűlés.....2.folyt./ negyedik bekezdésének ötödik sorában a szöveg helyesen a következő:

..... az indonéz népnek és kormányának abban.....

12.42

2. sz.

j a v i t á s:

a 4. folytatás utolsó bekezdésének alutól számított harmadik sorában a szöveg helyesen:

..... támadásaira készülhetnek azok a gyarmatosítók, akik még....

13.00

3.sz. javítás

// az országgyűlés.....7.folyt/ második bekezdésének negyedik sorában a szöveg helyesen:

.....villamosenergiára volt szükségünk, mint 1955-ben.....

x x x

4.sz. javítás

/ az országgyűlés.....8folyt./ utolsó bekezdésének kilencedik sorában a szöveg helyesen a következő:

.....villamosenergiatörvény már csak csökevényként élt....

15.22 15.25

- 15/A -

Me

/ az országgyűlés.... 15. folyt./ gy

természetesen hasonló előnyökhöz juthatnak - az előbbieknél alapján - a többi szocialista országok is. ebből következik, hogy a szocialista tábor együttműködése a villamosenergia termelésben és elosztásban egyik legkézenfekvőbb forrása a kölcsönös előnyöknek, amelyeknek kiaknázását, hasznosítását meg kell gyorsítani.

- a beterveztett törvényjavaslat lehetővé teszi, hogy energiatermelésünket és energiagazdálkodásunkat magasabb szintre emeljük, megteremti a feltételeket a növekvő igények teljesebb és gazdaságosabb kielégítésére, ezért a törvényjavaslatot pártom és a magam nevében elfogadom és elfogadásra javaslom - fejezte be felszólalását szurdi istván,

berki zoltán szabolics-szatmár megyei képviselő felszólalásában fejtegette, miért szükséges és hasznos az új törvényjavaslat. hangsúlyozta:

- a felszabadulás előtt az üzleti haszon szabta meg a kapitalista tulajdonban levő erőművek fejlesztésének ütemét. az elavult és végtelenségig kihasznál

nált helyi jellegű villanytelepek az ország területének csak kis hányadát látták el energiával. az akkori műszaki adottságok mellett lehetetlen lett volna a villamosítás nagy feladatának megoldása. csak a társadalmi és gazdasági rendszer alapvető változása tette lehetővé az erőművek összekötését és együttműködését - hangsúlyozta, majd így folytatta:

- amíg az erőművek elszigetelten működtek, sokkal több tartalékra volt szükség, s gyakran ezeket a tartalékokat is bevetették az igények kielégítésére. emiatt több esetben olyan helyzet alakult ki, amely veszélyeztette az üzembiztonságot. a kooperáció kiépítése - amelyet a javaslat is szabályoz - megszünteti az erőművek elszigeteltségét. sokkal kevesebb tartalékegységre van szükség, s az erőműveket összekötő hálózatok energiát visznek oda is, ahol azelőtt nem lehetett megoldani a villamosítást. az ipari üzemeket ma már nem kell minden esetben közvetlenül az erőművek szomszédságába telepíteni, hanem oda helyezhetők, ahol azt a népgazdaság érdeke megkívánja. így az ország egész területén lehetővé válik a lakosság egyenletesebb ipari foglalkoztatása.

/folyt. köv./

15.30 15.35

- 16 -

Me

/az országgyűlés.....16. folyt./vm

a képviselő üdvözölte a törvényjavaslatnak azokat a rendelkezéseit, amelyekkel a villamosenergia-iparban meglévő baleseti veszélyeket kívánják elhárítani, majd felhívta az ipar és a kereskedelem vezetőinek figyelmét: csak olyan háztartási gépeket hozzanak forgalomba, amelyek mindenben megfelelnek a balesetvédelmi előírásoknak. helyeselte, hogy a törvényjavaslat már a villamosművek tervezésénél kötelezővé teszi a balesetelhárító és egészségvédelmi rendszabályok figyelembe vételét, egyetértett azzal, hogy a közhasználatu villamosművek üzembentartóit feljogosítják a nem megfelelő fogyasztói berendezések kikapcsolására és a szabálytalan fogyasztók megbüntetésére. hangsúlyozta, hogy nagy gondot kell fordítani a villamosenergia-ipari dolgozók szakmai képzettségének növelésére.

végül bejelentette, hogy a törvényjavaslatot mind a maga, mind a szabolics-szatmár megyei képviselőcsoport nevében elfogadja és elfogadásra ajánlja.

ezután ebédszünet következett, majd délután folytatódott a villamosenergia fejlesztéséről, átviteléről és elosztásáról szóló törvényjavaslat vitája. - a délutáni ülésen részt vett incze jeno, külkereskedelmi miniszter is.

cseterki lajos borsod megyei képviselő a mezőgazdaság villamosításának rendkívüli fontosságát fejtegette.

- villamosítás nélkül létezhetett kisárutermelő paraszti gazdaság, a szocialista nagyüzemi mezőgazdálkodás azonban megköveteli a villamosítást - hangsúlyozta. - saját tapasztalataink és a külföldi példák egyaránt bizonyítják, hogy a mezőgazdaság területén jóformán korlátlan lehetőségek vannak még a villamosenergia felhasználására, egyebek között a gépi fejésnél, a tej-feldolgozásnál, a baromfikezeltetésnél, a vizellátásban, a takarmányszállításban és az öntözésben.

- érdemes elgondolkozni azon, hogy 1961-ben az összes villamosenergiából a mezőgazdaság mindössze 1.3 százalékot használt fel.

/folyt. köv./

16.04 16.16

Mre

/ az országgyűlés.....17. folyt./vm

ebben mezőgazdasági termelésünk viszonylagos elmaradottsága tükröződik, de ez a szám képet rajzol feladataink nagyságáról is. világosan látnunk kell: ma még csak a kezdetén vagyunk a villamosenergia mezőgazdasági hasznosításának, de létrejöttek a feltételek ahhoz, hogy fejlődésünket ezen a területen is meggyorsítsuk. erre mutat az a tény is, hogy a termelőszövetkezetek villamosenergia-fogyasztása rohamosan növekszik, s a közös gazdaságok tavaly 35.6 százalékkal több villamosenergiát használtak fel, mint 1960-ban.

a képviselő ezután több indítványt tett a törvényjavaslat eredményes végrehajtására. egyebek között felhívta a figyelmet arra: külön rendelkezéssel kellene lehetővé tenni, hogy a termelőszövetkezetek - ahol gazdaságos - meghatározott teljesítőképességű, saját energiafejlesztő üzemet, például több tsz összefogásával törpeerőművet létesítsenek és saját kezelésükben üzemeltessenek. a törvény végrehajtása során gondoskodni kell arról is, hogy a villamosított falvakban és mezőgazdasági üzemekben jólképzett villanyszerelő-gárda álljon rendelkezésre.

- az energiatakarékosság szempontjából nagy jelentőségű az energiafogyasztás egyenletessé tétele. ezért érdemes lenne a gépgyárak két- vagy háromműszakos termelése megszervezésének gondolatával foglalkozni. az egyenletesebb üzemi energiafogyasztás segítségével bizonyos beruházásokat megtakaríthatnánk, s az így megmaradó pénzből a lakosság ellátását javíthatnánk.

cseterki lajos felszólalása végén hangsúlyozta, hogy az üzemi erőművek berendezését mielőbb fel kell újítani, korszerűsíteni. a törvényjavaslatot a maga és a borsod megyei képviselőcsoport nevében elfogadta.

nagy miklós pest megyei képviselő a fogyasztók szempontjából szövegezte hozzá a törvényjavaslathoz. elmondotta: szűkebb hazájában, váciott többször találkozott azzal, hogy az áramszolgáltató vállalat megtagadta egy-egy villanytüzhely, vagy más háztartási berendezés, kisgép bekapcsolását, mert szűk volt a vezeték keresztmetszete, túl volt terhelve a transzformátorállomás. ezért kétszeres örömmel üdvözölte a törvényjavaslatnak azt az alapelvét, hogy a lakosság és a kisfogyasztók villamosenergia-szükségletét hiánytalanul ki kell elégíteni.
/folyt. köv./

16.14

- 18 -

/az országgyűlés... 18. folyt./ gy

- ez azt mutatja - hangsúlyozta -, hogy hazánkban minden olyan törekvés, amely az ipar, vagy a gazdasági élet fejlesztését célozza, szem előtt tartja a dolgozó ember közvetlen érdekeit. a könnyűiparban és más iparágakban dolgozó sokezer nőnek például nemcsak második műszakját könnyíti meg a háztartások gépesítése, megállapították, hogy a balesetek összefüggnek az otthonvégzett munkával is, ha fáradt a dolgozó, könnyebben éri baleset. a háztartás gépesítése tehát a dolgozó nők életének, testi épségének védelmét is szolgálja.

nagy miklós kitért arra, milyen nagy jelentősége van az áram állandó minőségének, annak, hogy megfelelő legyen a feszültség, a periódus-szám. majd azzal foglalkozott: hogyan érinti a törvényjavaslat az ipari nagyfogyasztókat, részletesen elmezte, miért előnyös az üzemi erőművek fenntartása. azokon a helyeken, ahol a villamosenergián kívül nagyobb mennyiségű gőzre is szükség van, összekapcsolják a kettő előállítását, s jó hatásfoku erőművet üzemeltethetnek, amely jelentős megtakarításokat eredményez.

a továbbiakban hangsúlyozta annak jelentőségét, hogy az áramszolgáltató a törvényjavaslat szerint köteles a villamosenergiát szerződés alapján, folyamatosan szolgáltatni. ez biztonságot nyújt a fogyasztónak és az áramszolgáltatónak is. az előre nem látott, váratlan nagy terhelések ugyanis jelentős zavarokat idézhetnek elő. beszélt az áramszolgáltató és a fogyasztó közötti jogviszony kérdéseiről, majd így fejezte be felszólalását:

- a törvényjavaslat egyaránt szolgálja a kis- és nagyfogyasztók érdekeit, az egész népgazdaság fejlődését, s az életszínvonal emelkedésének nagy céljait. rugalmas, a technika fejlődésével számoló keretet biztosít villamosenergia-ellátásuk hathatós továbbfejlesztésének. ezért a törvényjavaslatot a pest megyei képviselőcsoport és a magam nevében elfogadom és az országgyűlésnek elfogadásra ajánlom.

az országgyűlés ezután egyhangulag elfogadta a villamosenergia fejlesztéséről, átviteléről és elosztásáról szóló törvényjavaslatot.

/folyt. köv./

16.20

- 19 -

/ az országgyűlés.....17. folyt./vm

ebben mezőgazdasági termelésünk viszonylagos elmaradottsága tükröződik, de ez a szám képet rajzol feladataink nagyságáról is. világosan látnunk kell: ma még csak a kezdetén vagyunk a villamosenergia mezőgazdasági hasznosításának, de létrejöttek a feltételek ahhoz, hogy fejlődésünket ezen a területen is meggyorsítsuk. erre mutat az a tény is, hogy a termelőszövetkezetek villamosenergia-fogyasztása rohamosan növekszik, s a közös gazdaságok tavaly 35.6 százalékkal több villamosenergiát használtak fel, mint 1960-ban.

a képviselő ezután több indítványt tett a törvényjavaslat eredményes végrehajtására. egyebek között felhívta a figyelmet arra: külön rendelkezéssel kellene lehetővé tenni, hogy a termelőszövetkezetek - ahol gazdaságos - meghatározott teljesítőképességű, saját energiafejlesztő üzemet, például több tsz összefogásával törpeerőművet létesítsenek és saját kezelésükben üzemeltessenek. a törvény végrehajtása során gondoskodni kell arról is, hogy a villamosított falvakban és mezőgazdasági üzemekben jólképzett villanyszerelő-gárda álljon rendelkezésre.

- az energiatakarékosság szempontjából nagy jelentőségű az energiafogyasztás egyenletessé tétele. ezért érdemes lenne a gépjármű két- vagy háromműszakos termelés megszervezésének gondolatával foglalkozni. az egyenletesebb üzemi energiafogyasztás segítségével bizonyos beruházásokat megtakaríthatnánk, s az így megmaradó pénzből a lakosság ellátását javíthatnánk.

cseterki lajos felszólalása végén hangsúlyozta, hogy az üzemi erőművek berendezését mielőbb fel kell újítani, korszerűsíteni. a törvényjavaslatot a maga és a borsod megyei képviselőcsoport nevében elfogadta.

nagy miklós pest megyei képviselő a fogyasztók szempontjából szövegezte a törvényjavaslatot. elmondta: szűkebb hazájában, látott többször találkozott azzal, hogy az áramszolgáltató vállalat megtagadta egy-egy villanytüzhely, vagy más háztartási berendezés, kislépcső bekapcsolását, mert szűk volt a vezeték keresztmetszete, túl volt terhelve a transzformátorállomás. ezért kétszeres örömmel üdvözölte a törvényjavaslatnak azt az alapelvét, hogy a lakosság és a kisfogyasztók villamosenergia-szükségletét hiánytalanul ki kell elégíteni.

/folyt. köv./

16.14

- 18 -

/az országgyűlés... 18. folyt./ gy

- ez azt mutatja - hangsúlyozta -, hogy hazánkban minden olyan törekvés, amely az ipar, vagy a gazdasági élet fejlesztését célozza, szem előtt tartja a dolgozó ember közvetlen érdekeit. a könnyűiparban és más iparágakban dolgozó sokezer nőnek például nemcsak második műszakját könnyíti meg a háztartások gépesítése, megállapították, hogy a balesetek összefüggnek az otthonvégzett munkával is, ha fáradt a dolgozó, könnyebben éri baleset. a háztartás gépesítése tehát a dolgozó nők életének, testi épségének védelmét is szolgálja.

nagy miklós kitért arra, milyen nagy jelentősége van az áram állandó minőségének, annak, hogy megfelelő legyen a feszültség, a periódus-szám. majd azzal foglalkozott: hogyan érinti a törvényjavaslat az ipari nagyfogyasztókat. részletesen elemezte, miért előnyös az üzemi erőművek fenntartása. azokon a helyeken, ahol a villamosenergián kívül nagyobb mennyiségű gőzre is szükség van, összekapcsolják a kettő előállítását, s jó hatásfoku erőművet üzemeltethetnek, amely jelentős megtakarításokat eredményez.

a továbbiakban hangsúlyozta annak jelentőségét, hogy az áramszolgáltató a törvényjavaslat szerint köteles a villamosenergiát szerződés alapján, folyamatosan szolgáltatni. ez biztonságot nyújt a fogyasztóknak és az áramszolgáltatóknak is. az előre nem látott, váratlan nagy terhelések ugyanis jelentős zavarokat idézhetnek elő. beszélt az áramszolgáltató és a fogyasztó közötti jogviszony kérdéseiről, majd így fejezte be felszólalását:

- a törvényjavaslat egyaránt szolgálja a kis- és nagyfogyasztók érdekeit, az egész népgazdaság fejlődését, s az életszínvonal emelkedésének nagy céljait. rugalmas, a technika fejlődésével számoló keretet biztosít villamosenergia-ellátásuk hatékony továbbfejlesztésének. ezért a törvényjavaslatot a pest megyei képviselőcsoport és a magam nevében elfogadom és az országgyűlésnek elfogadásra ajánlom.

az országgyűlés ezután egyhangulag elfogadta a villamosenergia fejlesztéséről, átviteléről és elosztásáról szóló törvényjavaslatot.

/folyt. köv./

16.20

- 19 -

5. javítás:

a 14. folyt. első bekezdésének alulról számított 4. sorában a szöveg helyesen:

.... minden olyan a d a t á t, gazdasági mutatóját.....

/
15.47

6. javítás:

a 4. folytatás utolsó bekezdésének 6. sorában a szöveg helyesen:

.... az emberiség ü d v é t és a gyarmati népek.....

az 5. folytatás első bekezdésének harmadik sorában a szöveg helyesen:

.... és formája alakult ki mind a két állam....

/a ki mind szavak között egy gondolat-jel volt, az nem kell!! /

16.35

- 19/A/-

me

az országgyűlés.....19. folyt./vm

ezután a tanácstagok választásával összefüggő törvényjavaslat megvitatása következett. a törvényjavaslat kimondja, hogy az országgyűlés a tanácsok megbízását 1962. december 15-ig meghosszabbítja. a törvényjavaslat továbbá úgy rendelkezik, hogy a tanácsok megbízatásának lejártától számított három hónapon belül új választást kell tartani.

erdei ferenc képviselő, a törvényjavaslat előadója hangoztatta, hogy a javaslat nem érinti sem a tanácstörvény, sem a választási törvény alapvető, lényeges rendelkezéseit. lényegében arról van szó, hogy a törvényjavaslat az országgyűlési és tanácsválasztások időpontját úgy hangolja össze, hogy a jövőben a két választás egy időpontban történhessék.

a tanácstagok választásával összefüggő törvényjavaslatot az országgyűlés egyhangulag elfogadta.

ezután dr. szénási gézának, a magyar népköztársaság legelső ügyészének beszámolója következett.

a magyar népköztársaság állami és gazdasági életében a legutóbbi beszámoló óta általában tovább szilárdult a törvényesség - mondotta. ebben a folyamatban sok ismert tényező - elsősorban a kormány következetes jogpolitikája, a gazdasági építés sikerei, stb. mellett - egyik fő hatóerő dolgozóink fejlődő szocialista tudata. dolgozóink döntő többsége saját ügyének tartja a szocialista építés ügyét, magáénak vallja népi demokratikus rendszerünket, hittel és lelkesedéssel dolgozik érte, s ma már nemcsak azt veszi észre, hanem állami szervek egyes beosztottai követnek el eseti törvénysértést, hanem állampolgártársa helytelen magatartása ellen is felemeli szavát. egyáltalán nem ritka az olyan eset, amikor az utóbbi években kialakult kollektíva, - szocialista munkabrigád, stb. szorítja rá az állampolgárt az állami kötelességek teljesítésére, az állam törvényeinek betartására.

- az elért eredmények ellenére a törvények végrehajtásában - főleg az alsóbb szerveknél - vannak még fogyatékoságok is. ezek indító oka azonban más, mint régebben volt, számuk is csökkenő tendenciát mutat. ezért az ügyészség az utóbbi években követett állandó gyakorlatnak megfelelően, a legutóbbi beszámoló óta eltelt idő alatt is kettős irányban tevékenykedett.

/folyt. köv./

16.48

me

- 20 -

me

/ az országgyűlés.....20. folyt./vm

egyfelől azt szorgalmazta, hogy az állami és gazdasági szervek mindenkor a jogszabályok rendelkezésének megfelelően működjenek, másfelől azt, hogy az állampolgárok eleget tegyenek a törvények előírásainak, teljesítsék a társadalommal szembeni kötelességüket és tartsák be a szocialista együttélés szabályait. e sokrétű munkaterületen az ügyészi szervezet tevékenységét azokra a legfontosabb területekre igyekezett összpontosítani, ahol a mulasztások, a kellően át nem gondolt intézkedések, vagy egyéb hibák leginkább gátolták a társadalmi és gazdasági élet fejlődését. az elmúlt években arra törekedtünk és ma is arra törekszünk, hogy a törvény által rendelkezésünkre bocsátott ügyészi eszközöket maximálisan felhasználjuk az állami és állampolgári feyelem szilárdítására.

- az elmúlt két esztendőben elsősorban arra törekedtünk, hogy a hibák feltárásával segítséget nyújtsunk a gazdálkodás törvényességének megszilárdulásához, mind az ipar, mind a mezőgazdaság területén.

az ipar területén végzett vizsgálataink igazolták, hogy a feltárt hibák mellett is az elmúlt két évben erősödött a gazdasági vezetés ellenőrző tevékenysége, javult a vezetés és az ellenőrzés színvonala, állami és gazdasági vezető szerveink ma már hű sáfárai a gondjaikra bízott népgazdasági ágazatoknak.

a mezőgazdaság területén végzett vizsgálataink is a vezetés javulását igazolták. különösen azt a célt igyekeztünk elérni, hogy fokozódjék a termelőszövetkezeti tagság öntudata, növekedjék képessége saját ügyei vitelére, szélesedjék a termelőszövetkezeti demokrácia. ezek a vizsgálatok azonban rámutatnak arra is, hogy még sok a követeltnivaló a tagok kötelességeinek teljesítése terén, még sokat kell javítani a gazdálkodás tervszerűségén és a pénzügyi feyelem betartásán, sok feladat hárul még a termelőszövetkezetek munkáját irányító állami és társadalmi szervekre.

a népgazdasági vezetés hatékonyságának elősegítése céljából a gazdálkodás törvényességének vizsgálata keretében napirendre tűztük a beruházások törvényszerű lebonyolításának vizsgálatát, abból kiindulva, hogy ez a szocializmus építésének egyik kulcskérdése.

/folyt. köv./
16.55

17.10

MO

/ az országgyűlés... 21. folyt./ gy

megállapíthattuk, hogy van fejlődés a korábban mutatkozó szervezési, irányítási, ellenőrzési és bonyolítási problémák megoldásában, de pl. a vizsgált 300 beruházásnak csaknem a fele a szerződésben megállapított határidőn belül nem készült el, igen sok esetben a beruházók sem léptek fel a késedelmeskedő kivitelező vállalatokkal szemben. e hibák megszüntetése érdekében az érintett szerveket intézkedésekre hívtuk fel ugyan, de fontosnak tartom ehelyütt is ráirányítani a figyelmet e jelenség sulyára... az e fajta vizsgálódást és figyelemfelhívást az ügyességnek azért áll módjában megtenni, mert az egyéb törvénysértések csökkenésével párhuzamosan nagyobb figyelmet tudunk fordítani a gazdasági törvényességre, mégpedig elsősorban a beruházások további javítása érdekében.

ugyanilyen elvek szem előtt tartásával vizsgáltuk meg az állami vállalatok egymás közötti szerződéseit, mint a népgazdasági terv teljesítésének egyik fontos jogi feltételét. ennél a vizsgálatnál különösen arra voltunk figyelmmel, hogy a szocialista szervezetek között létrejött szerződésekben, illetve azok teljesítésében realizálódnak-e a népgazdasági tervben megszabott termelési feladatok? sajnos a vonatkozó jogszabályok rendelkezései ellenére még mindig nem mondható kielégítőnek az állami vállalatok szerződési fegyelme, az egyes vállalatok ma is gyakran elmulasztják a szerződészegések-ből eredő kötbérgényük érvényesítését, és felügyeleti szerveik ellenőrzése is fogyatékos, a vállalatok széles körében még ma is uralkodik az a káros nézet, hogy a tervszerződésekből folyó kötbérek érvényesítése sok esetben megzavarja a vállalatok egymásközötti jó viszonyát. e liberális szemléletből származó gyakorlatnak az a következménye, hogy a termelési tervek és a szállítási szerződések összhangja megbomlik és az végső sorban károsan hat a népgazdasági terv teljesítésére is, a jövőben is módszeresen vizsgálni fogjuk az állami vállalatok szerződési helyzetét, de e munka eredményességéhez a felügyeleti és irányító szervek hathatós segítségére is szükség van.

- az elmúlt időszakban az államigazgatási szervek munkájában jelentős mértékben csökkent a törvénysértések száma és a még előforduló törvénysértések között is kivételes jelenség a jogszabályok rendelkezéseinek tudatos megszegése, a feltárt törvénysértések az esetek többségében az ügyintézés felületes-ségére, a jogszabályok nem kellő ismeretésre, vagy nem megfelelő értelmezésére vezethetők vissza.

- az államigazgatás törvényességének megszilárdításában több tényezőnek van szerepe, különösen nagyjelentőségű, hogy a politikai fejlődés olyan légkört teremtsen a közéletben, amely elítéli a jogszabályok megsértésének mindenfajta megjelenséi formáját, növekedett az államapparátus dolgozóinak felelősségérzete, emelkedett az ott dolgozók szakmai és politikai színvonala, a vezetők és ügyintézők többsége kellően elsajátította és általában helyesen alkalmazza a munkával összefüggő jogszabályokat.
/folyt. köv./

17.02

17.02

- 22 -

MO

/ az országgyűlés... 22. folyt./vm

- az elmúlt időszakban fokozódott a dolgozók aktivitása a közügyek intézésében, több olyan új típusú szervezeti forma jött létre, amelynek keretében az állampolgárok újabb csoportjai kapcsolódtak be közvetlenül a tanácsok munkájába, kiszélesedett az államigazgatás társadalmi ellenőrzése is és az igazgatási szervek feladataik ellátásához ma már egyre gyakrabban veszik igénybe a társadalom segítségét.

- jelentős mértékben fokozza majd állami életünk demokratizálódását a társadalmi bíróságok felállításáról nemrég hozott törvényerejű rendelet is.

- a törvényesség általános megszilárdulásán belül a munkaügyi törvényesség vonatkozásában is javulásról tehetek jelentést. az ebben közreható tényezők között meg kell említeni a szakszervezetek országos tanácsa és a munkaügyi minisztérium elvi irányító tevékenységének fokozódását, s nem utolsósorban azt, hogy a vállalati igazgatók nagy része a korábbinál felelősségteljesebben jár el a dolgozókat legközvetlenebbül érintő munkaügyi kérdésekben, ugyanakkor meg kell állapítani azt is, hogy még mindig találunk bürokratikus, erőszakos, mesterkéltséggel intézkedéseket, amelyekkel szemben nem egyszer állami eszközökkel kell fellépniünk, a munkaügyi viták aránylag magas számának csökkentése érdekében a szakszervezetek jogainak bővítésével tovább kellene fejleszteni a demokratikus vonásokat; a munkaügyi vitákat intéző és egyben elvi irányító szervek megelőző munkáját is ki kellene szélesíteni, s a törvénysértések elkövetésében vétkes, rosszhiszeműen eljáró személyekkel szemben következetesebben kellene alkalmazni fegyelmi, kártérítési, vagy szabálysértési uton történő felelősségrevonást.

- említést kell tennem arról is, hogy még mindig igen magas a polgári peres ügyek száma, indokolatlanul sok vitás ügy keletkezik a szocialista szervezetek és az állampolgárok között, de még ennél is magasabb az állampolgárok egymás közötti pereinek száma. a statisztikai adatok szerint 1961-ben a járásbíróságokhoz és a megyei bíróságokhoz több mint 210.000 polgári peres ügy érkezett. sajnálatos módon ez évben sem csökkent a polgári peres ügyek száma, a polgári nem peres ügyek száma, amelyek közé a különböző hagyatéki, végrehajtási, telekkönyvi és más perenkívüli ügyek is tartoznak, szintén rendkívül magas: 1961-ben meghaladta az egymilliót. ezek a csillagászati számok arra mutatnak, hogy további erőfeszítéseket kell tenni elsősorban azért, hogy a szocialista szervezetek és az állampolgárok között elmélyüljön az együttműködés, s ennek következtében csökkenjen azoknak a konfliktusoknak a száma, amelyek perek formájában fejeződnek ki.
/folyt. köv./

17.12

17.12

- 23 -

MO

/ az országgyűlés.....23. folyt./vm

az új polgári-és büntető törvénykönyv megjelenése, nemkülönben a már bevezetett és még bevezetésre kerülő eljárási szabályok egyszerűsítése ismétlődően azzal a legnyomatékosabb szándékkal történt, hogy a perek elintézése, a bíróságok munkája meggyorsuljon és ezáltal a bíróságokhoz forduló állampolgárok is gyorsabban juthassanak döntéshez. a paragrafusok azonban - még ha jék is önmagukban - csodákat nem tudnak tenni. ha figyelembe is vesszük, hogy hazánkban a pereskedés „népbetegség”, a perek számát jelentősen lehetne még csökkenteni, ha a jogszolgáltatás szervek tisztviselői, bírák, de ügyészek is felvilágosítanák a feleket az egyszerűbb elintézési módokról. az állami és társadalmi szervek széleskörű bevonásával nevelnünk kell a dolgozókat a szocialista együttélés szabályainak önkéntes betartására, hogy csökkenjen az együttélési szabályok megszegéséből, vagy be nem tartásából származó perek száma. az a körülmény ugyanis, hogy 210.000 peres ügyel foglalkoztak a bíróságok, szerencsére nem jelenti azt, hogy - kétoldalúságról lévén szó, - még egyszer annyi személy állt perben egy év alatt egymással, hanem inkább azt mutatja, hogy vannak emberek, nem kis számmal, akik évente tucatjával indítják a pereket mások ellen minden apróságért, szinte szórakozásból, tekintve, hogy az illeték oly alacsony, hogy ennél olcsóbb szórakozás már csak a mozi. a társadalmi bíróságok jelentős mértékben hozzá járulhatnak a peres ügyek számának csökkenéséhez, elintézéséhez.

szénási géza ezután hangsúlyozta:

- fokoznunk kell az igazságszolgáltatási apparátusban dolgozó eszmei - politikai nevelését, mert csak ilyen módon érhető el, hogy a szervek dolgozói képesek legyenek az egyes ügyek intézése során velük kapcsolatba került állampolgárok nevelését is előmozdítani.

- a továbbiakban a törvényesség megszilárdulását mutatja az is, hogy tovább csökken az ügyészi szervekhez érkezett panaszok száma. a legutóbbi országgyűlési beszámoló óta - mondotta - a csökkenés meghaladta a 10 százalékot. külön meg kell említenem, hogy az ügyészi szervekhez beérkezett panaszok közül mintegy 18 százalék volt olyan, amelyekben indokolt volt intézkedést tenni. ez egyben azt is jelenti, hogy a panaszok több mint 80 százaléka körültekintő vizsgálat után is alaptalannak bizonyult. a panaszok számának csökkenése is mutatja, hogy javult az államigazgatási szervek munkájának színvonala, államigazgatási és gazdasági szerveink körültekintőbben intézik az egyes konkrét ügyeket.

/folyt. köv./

17.25

18.10

- 24 -

Me

/ az országgyűlés... 24. folyt./ gy

- a kormány politikájának következetes megvalósítása nemcsak népgazdasági eredményeinkben, hanem abban is mutatkozik, hogy a szocializmus erői napról-napra alakítják az emberek gondolkodását, s egyre inkább hatnak a bűnözést kiváltó okok ellen is. ezzel is magyarázható az, hogy tovább csökkent azoknak a személyeknek száma, akikkel szemben az általuk elkövetett bűntettek társadalmi veszélyességének jelentősége miatt büntető eljárást kellett indítani. az 1960. évihez képest 2.3 százalékkal kevesebb terhelt ellen folyt büntető eljárás 1961-ben, s ez az arány 1962. első félévének adatait figyelembe véve további 6.8 százalékos csökkenést mutat. természetesen arra is gondolnunk kell, ezek az arányok nem jelentik azt, hogy a törvényeinket megsértők száma hónapról-hónapra fogy. de akik jelentéktelennek minősülő magatartásukkal kerülnek szembe büntető törvényeinkkel, azokkal szemben éppen ez okból elgondóznak mutatkozik a büntetőjogi számonkérésnél enyhébb felelősségrevonás. a bűnözést kiváltó okok fokozatos csökkenése társadalmi előrehaladásunkon kívül annak is köszönhető, hogy az elmúlt időszakban jelentősen javult gazdálkodó szerveink ellenőrző tevékenysége és a büntetteket üldöző hatóságok megelőző munkája is.

- eredményeink között feltétlenül meg kell említeni azt is, hogy a büntető eljárások mentesek a személyi kultusz időszakának törvénysértéseitől. néhány csekély jelentőségű és elsősorban a szakmai felkészültség fogyatékoságára visszavezethető esetet kivéve - maradéktalanul érvényesül büntetőpolitikánknak az a sarkalatos elve, hogy törvényes alap nélkül senkit ne vonjanak büntetőjogi felelősségre.

- a törvényesség további megszilárdítása szempontjából jelentős esemény volt az 1962 augusztus 16-i párthatározat megjelenése is. a határozatnak és az azt követő intézkedéseknek mélyeséges tanulsága: az igazságszolgáltatás dolgozóinak a jövőben még fokozottabb körültekintéssel kell eljárniuk, hogy a törvényesség legcsekélyebb sérelme is elkerülhető legyen.

- a törvényesség helyzete tehát kedvező. be kell azonban számolni azokról az ügyészi tapasztalatokról is, amelyek a törvényesség laza kezelésére mutatnak. e tapasztalatok közül mindenek előtt továbbra is azokra a negatív jelenségekre kell felhívni a figyelmet, amelyek a gazdálkodó szervekkel szemben ellenőrzésének még mindig létező hiányosságaira utalnak.

/folyt. köv./

17.30

18.10

-25-

Me

/ az országgyűlés... 25. folyt./ gy

1961-ben a következő eset fordult elő a mezőmag termeltető vállalat nyiregyházi kirendeltségén, a kirendeltség volt felügyelője készpénzvásárlások lebonyolítására több tízezer forint értékű utalvánnyal rendelkezett. 1961 elején egészen rövid idő alatt 26 000 forintot sikkasztott oly módon, hogy a termelők által eladott terményekről később állította ki a vételi jegyeket, s ilyen alkalmakkor a kifizetettnél magasabb árat tüntetve fel, a különbözetet saját céljaira fordította, cselekményét a vállalati ellenőrzés felfedte ugyan, s közölték is vele, hogy megteszik ellene a büntető feljelentést, de ugyanakkor a vállalati ellenőrzésnek az már nem jutott eszébe, hogy a terhelttől bevonja a nála levő készpénz utalványokat. 70 000 forintnyi utalvány maradt a felügyelőnél, aki még aznap ezt az összeget is felvette és elsikkasztotta.

- az országos kriminalisztikai intézet fél évig vizsgálta azokat az ügyeket, amelyekben az ügyészség a társadalmi tulajdon elleni intellektuális bűncselekmények körében - és pedig sikkasztás, hűtlen kezelés és csalás vonatkozásában - vádiratot nyújtott be a bíróságokhoz. megállapítottuk, hogy több ezer bűnelkövetést lehetővé tévő feltételek között az ellenőrzés hiánya 33 százalékban, a felelőletes ellenőrzés pedig 14 százalékban, tehát összesen 47 százalékban jelentkezik, ugyanakkor a sokat emlegetett raktározási hiányosságok az objektív feltételek között csak 0.3 százalékkal szerepelnek, ha a sértettek körét nézzük, meglepődve láthatjuk, hogy első helyen az állami hivatalok és intézmények állnak, második helyen az állami ipar és bányák és csupán a harmadik helyen az állami kereskedelem, holott a közhitel szerint ez a „legfertőzöttebb” terület. kézenfekvő annak felvetése, hogy milyen lehet az alsóbb szervek ellenőrzése, ha az ellenőrzésre hivatott szervek vezetnek a sértettek körében. ha a bűncselekmények elkövetési módját nézzük, azt láthatjuk, hogy leggyakoribb a beszédett pénz megtartása, a társadalmi tulajdont képező anyagok saját célra való felhasználása, a bevételi bizonylatok meghamisítása, a munkaruha, a munkaeszköz megtartása és értékesítése. az elkövetők iskolai végzettségét vizsgálva feltűnik, hogy köztük 24 százalék csak általános iskolát végzett 15 százalék pedig azt sem végezte el.

/folyt. köv./

17.2
17.37/
18.20 ✓

- 26 -

/ az országgyűlés.....26. folyt./vm

- az eddigi adatok összesítéséből világos, hogy a viszonylag alacsony műveltségű és primitív eszközökkel bünt elkövető személyek a bűncselekményt nem tudják elkövetni, vagy meg sem kísérelnék, ha megfelelő lenne az ellenőrzés, túlzás nélkül állítható tehát, hogy az ellenőrzés fokozásával a társadalmi tulajdon elleni intellektuális bűncselekmény kategóriákban az említett több ezer vádemelés igen nagy mértékben csökkenthető lenne, s úgy vélem, nem szorulnak magyarázatra ennek társadalmi kihatásai.

- a gazdasági vezetők kis hányadának szemléletében komoly hibák vannak, nem érznek felelősséget a rájuk bízott társadalmi vagyon észszerű, takarékos kezeléséért, nem törődnek azzal, hova és hogyan költenek el jelentős összegeket, amikor pedig a pazarlás nyilvánvaló és az illetékesek lépéseket tesznek a felelősség megállapítására, elvtelenül mentőakciókat indítanak.

- a jól gazdálkodó termelőszövetkezetekben általában kielégítő a szocialista tulajdon védelme, lassan, de biztosan haladás mutatkozik a tapasztalatlanságból, hozzá nem értésből eredő hiányosságok megszüntetésében is. még mindig nem sikerült azonban kiküszöbölni, hogy egyes termelőszövetkezeti vezetők és a termelőszövetkezetek működését ellenőrző államigazgatási szervek igyekeznek kiszebbíteni, elkenni a termelőszövetkezetek gazdálkodásában elkövetett törvénysértéseket. itt elsősorban a pénzügyi és hitelügyek többször tapasztalható megsértéséről és az engedély nélküli erdőirtásokról van szó.

a fiatalok által elkövetett bűncselekményekkel kapcsolatban is további eredményekről számolhatok be. igaz ugyan, hogy 1962. első felében az összes büntető eljárás alá vont fiatalok aránya a felnőtt korukhoz képest az 1958-as 4.8 százalékról 6.5 százalékra emelkedett, ennek azonban az az oka, hogy az eltelt időszakban további intézkedéseket tettünk az erkölcsi züllés által fenyegetett fiatalok helyzetének felderítésére. ez természetesen azzal járt, hogy a felmérés eredményeként több fiatalok által elkövetett büntető derült ki, s ennek során megfelelő intézkedéseket is kellett tennünk a fiatalok elleni eljárás lefolytatására.

ennek ellenére a statisztikai adatok arról tanuskodnak, hogy a bűncselekményeket elkövető fiatalok az összes ilyen korban élő személyeknek még 1 százalékát sem teszik ki, ez pedig rendkívül kedvező arány.
/folyt. köv./

17.43

18.25 ✓

-27-

/ az országgyűlés... 27. folyt./ gy

- változatlan az a helyzet, hogy a fiatalok bünyözésének oka elsősorban a lélekromboló, rossz családi környezet, nem kis szerepe van ebben az alkoholizmusnak is. remélhető, hogy az alkoholizmus visszaszorítására a közelmúltban tett intézkedéseinknek ezen a téren is kellő hatásuk lesz. rá kell mutatnom a szülők felelősségére, mint olyan tényezőre, amelynek a fiatalok bünyözésében, illetve bünyözésük megakadályozásában komoly szerepe van. nem elegendő azonban, ha bünyöző szerveink a bünyető eljárás kényszerítő eszközeivel, bünyötések kiszabásával szorítják a szülőket kötelességeik teljesítésére. szükség van az egész társadalom intenzív segítségére, felhasználva a meggyőzés valamennyi eszközét is.

szénási géza végül kérte beszámolójának elfogadását.

az országgyűlés egyhangulag tudomásul vette a legfőbb ügyész beszámolóját.

ezután rónai sándor elnök zárszava következett.

- tisztelt országgyűlés! képviselőtársaim! az országgyűlési választásokról szóló törvényünk értelmében az 1958 november 16-án megválasztott országgyűlés megbízatása ez év november 26-án lejár.

- mielőtt az országgyűlés ülészakát bezárnám, engedjék meg képviselőtársaim, hogy ez alkalommal mondjak köszönetet odaadó, eredményes munkájukért, amelyet ebben az országgyűlési ciklusban hazánk felvirágoztatásáért, a szocializmus és a béke ügyéért végeztek.

- visszatekintve négyéves időszakunk tevékenységére, megállapíthatjuk, hogy országgyűlésünk a szocializmus építésének nagy és felemelő munkájában népünk iránti mély felelősségtudattal, hűen teljesítette legfelsőbb államhatalmi feladatköréből adódó kötelességeit. felemelő érzés számunkra, hogy ennek az országgyűlési ciklusnak az időszakához pártunk helyes politikája és népünk jó munkája nyomán szocialista társadalmunk építésének kimagasló eredményei fűződnek.

/folyt. köv./

17.51

18.45

-28-

me

/ az országgyűlés.....28. folyt./vm

befejeztük a mezőgazdaság szocialista átszervezését és ezzel befejeztük a szocializmus alapjainak lerakását hazánkban. a magyar nép új, történelmi jelentőségű győzelmet aratott s hozzákezdett a szocializmus teljes felépítéséhez.

- e nagyszerű sikereket eredményező munkának képviselőtársaim cselekvő részesei voltak. pártunk hetedik kongresszusa irányelveinek szellemében fejlesztették, erősítették kapcsolataikat választókerületük lakosságával és a különböző helyi szervekkel. velük együttműködve fáradhatatlanul munkálkodtak a falu szocialista átszervezésén, a természetközvetkező megzilárdításán, a munkás-paraszt szövetség erősítésén, s egyéb fontos gazdasági és társadalmi feladat megoldásán.

- választókerületi tevékenységük mind szorosabban kapcsolódott az országgyűlés törvényhozó munkájához, működési területükön szerzett gazdag tapasztalataikat a bizottságok és az országgyűlés vitájában hasznosították. erről tanuskodik az a több mint 1300 javaslat is, melyet képviselőtársaink az elmúlt négy év alatt az országgyűlés bizottságaiban s plénumában előterjesztettek. e javaslatokat a forradalmi munkás-paraszt kormány illetékes tagjai gondosan áttanulmányozták, egy részüket már megvalósították, a javaslatok egy részének elintézése pedig folyamatban van.

- az országgyűlés eredményes működéséhez jelentősen hozzájárult állandó bizottságainak mélyreható, alapos előkészítő munkája. a ciklus folyamán megtárgyalt törvényjavaslatokhoz a bizottságok összesen 50 módosító javaslatot terjesztettek elő, melyek közül az országgyűlés 42-t elfogadott.

- országgyűlésünk az előző ciklusokhoz képest is kiemelkedő jelentőségű törvényhozói munkát végzett. a szocialista társadalom építésének olyan fontos jogszabályait alkotta meg, mint például a második ötéves népgazdaságfejlesztési tervünkről, a magyar népköztársaság oktatási rendszeréről, a bányászatról, az erdőkről és a vadgazdálkodásról szóló törvények, a polgári és a bünyető törvénykönyv, vagy ma a villamosenergia fejlesztéséről, átviteléről és elosztásáról szóló törvény.

/folyt. köv./

17.55

18.45

- 29 -

me

[REDACTED]
/az országgyűlés.....29. folyt./vm

- nem kevésbé jelentősek országgyűlésünknek a nemzetközi békeharci kérdésekben nyilvánított állásfoglalásai, s a népek közötti barátság ápolása, elmélyítése érdekében kifejtett tevékenysége, e célt szolgálta a parlamentek közötti közvetlen kapcsolataink fejlesztése is.

- a legutóbbi négy éves időszakban 22 ország parlamenti küldöttsége látogatott el hazánkba, részben közvetlenül a parlamentek képviselőiben, részben az interparlamentáris unió parlamenti csoportjain keresztül, a magyar országgyűlés küldöttsége pedig kilenc baráti országban tett látogatást, e parlamenti csere látogatások is hozzájárultak népköztársaságunk nemzetközi tekintélyének emeléséhez, a népek közötti kapcsolatok és baráti együttműködés fejlesztéséhez, a béke nagy ügyéhez.

- tisztelt képviselőtársaim! bennünket kommunista és pártönkivüli képviselőket dolgozó népünk előlegezett bizalma küldött e helyre, s mi arra törekedtünk, hogy hűen szolgálva hazánkat és népünket, méltók legyünk erre a bizalomra. munkánk eredményes volt, mert népünk támogatására talált. köszönet munkásosztályunknak, egész dolgozó népünknek lelkes, áldozatos munkájáért és bizalmáért, amelyvel biztosította szocialista fejlődésünk nagyszerű eredményeit.

- tisztelt képviselőtársaim! országgyűlésünk megbízatása három hét múlva lejár. tevékenységünknek [REDACTED] ez a szakasza befejeződik. ez azonban semmiképpen sem jelentheti azt, hogy feladataink végzésében akár egy napra is megállhatnánk. előttünk áll a szocializmus teljes felépítésének programja, sikeres végrehajtásának temérdek munkája. erkölcsi kötelességünk, hogy e célok eléréseért odaadással, tudásunk legjavát adva dolgozzunk munkahelyünkön, úgy, ahogy azt pártunk és népünk egyaránt joggal elvárja, megköveteli mindannyiunktól.

- ehhez a munkássághoz kívánok képviselőtársaimnak erőt, egészséget és sok sikert!

az ülésesszakot bezárom./mti/

18.10

18.10

- 30 -

me

szerkesztőségek figyelmébe!

ma belpolitikai különkiadásunk /az országgyűlés .../ 16-ik folytatásának negyedik bekezdése helyesen így kezdődik:

cseterki lajos képviselő a mezőgazdaság ... stb./mti/

11. javítás:

a 28. folytatás második bekezdés második sorában a szöveg helyesen:

pártunk hetedik kongresszusának határozata szellemében....

18.10

18.10

/m

- 30/A -

me

a szerkesztőség figyelmébe!

mai belföldi különkiadásunk / az országgyűlés.... / 11-1k
folytatásának második bekezdésében az első sor helyesen így
végződik :1950 és 1960 között két- és félszeresére / 2.5 /
növekedett.... /mti/

--

20.55/a

21.12

- 30/b -

me

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fiume uca 6-7. Telefon: 140-400, 360-500
A szerkesztést és kiadást a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k
1962. november 6.

bb. 1. két hónappal a határidő előtt elkészült a dunaujvárosi gázindító állomás óriáskompresszora

1/s1/a cz

1962. november 6.

a főváros zavartalan téli gázellátásához a ganz-mávag dolgozói is nagy segítséget nyújtottak. itt készült el az óránként 10 000 köbméter teljesítményű két óriáskompresszor, amely dunaujvárosból vezetékkel a fővárosba továbbítja a kokszolóműben keletkező gázt. a dunaujvárosiak kérték, hogy a harmadik kompresszort, vagyis a tartalékgépet is december 30-i határidő előtt adják át, hogy üzemzavar esetén ne legyen fennakadás budapest gázellátásában. a gyár dolgozói felajánlották, hogy a gépet november 7-re elkészítik, s ezzel jelentékeny problémák megoldására vállalkoztak. az öntvényeket csak a tervezett időpontban kapták meg, így nagyrészt a szerelési munkák gyorsításával tudták csak előrehozni a szállítási határidőt. a szerelőbrigád, amelynek a befejezőmunkákra másfél hónap helyett, alig négy hete maradt, ujitások segítségével teljesítette vállalását. stoller jános brigádvezető most bevezetett új módszere más gyárakban is alkalmazható, megoldotta ugyanis a kompresszorhengerek ugynevezett bemérésének automatizálását. azelőtt heteket vett igénybe, amíg a hagyományos mérőszakkal, a mikrométerrel megvizsgálták, hogy a 15 méter hosszú henger elméleti tengelye valóban pontosan középen vonul-e végig. most a mérőszámszámot helyettesítik, amelyet a cső belsejében végighúznak. ha a tengely és a falak távolsága valahol eltér a megállapított mérettől, akkor a készülék az áramot megszakítva jelzi, hogy a henger nem pontosan kör alakú. több egyéb ujitást is bevezettek, s most elérkezett a siker napja. az óriáskompresszor elkészült, sőt a tervezettnél két hónappal előbb már meg is érkezett dunaujvárosba. ~~ez a hatalmas gép a~~

A brigádvezető javaslatára egy elektromos ütközővel a munka meggyorsítása lehetővé tette, hogy a stoller brigád most határidő előtt megkezdhesse a pécsi szénbányászati tröszt száz köbméter teljesítményű kompresszorának építését.

/mti/

--

- 1 -

mo